VAPAUS

Ilmestyy tiistaina, torstaina ja lauantaina — Perustettu vuonna 1917 — Canadan suomalaisten itsenäinen työväenlehti

No. 114 — Vol. XLVIII vuosikerta — SUDBURY, ONTARIO — Lauantaina, syysk. 26 p. 1964 — Saturday, Sept. 26, 1964

Toronton kirjaltajat saavat lisää kannatusta

Tuhansia mielenosoittajia Queens Parkissa; joukossa useiden muiden unioiden jäseniä; pääministeri lupasi uusia sovitteluyrityksiä

Toronto. — Ontarion pääministeri John Robarts antoi tällä viikolla ohjeen Ontarion työministeriön päävälittäjävirkailija Louis Finelle ryhtyä uusiin yrityksiin aloittaa neuvottelut Toronton kirjaltajain yhdistyksen, Toronto Typographical Unionin ja kolmen torontolaisen päivälehden välillä.

Pääministerin kannanottoon ilmeisestikin vaikutti se, että vähintään 2,000 kirjaltajaa, postittajaa ja heidän kannattajaansa muista ammattiyhdistyksistä oli kolme tuntia kestäneellä mielenosoituksella Queens Parkissa.

Tavattuaan kirjaltajien union ja Toronton ja piirin työväenneuvoston (CLC) edustajat pääministeri Robarts ilmoitti, että hän oli kehoittanut prokuraattoria tutkimaan union taholta esitettyjä syytöksiä, joissa väitetään, että kustannusyhtiön taholta oli tuotettu Yhdysvalloista ammattilaisia lakonrikkureita.

Kirjaltajain union presidentti Robert McCormack ilmoitti sanomalehtimiehille, että unio oli esittänyt kirjallisia todistuksia syytöksien vahvistamiseksi.

Kustannusyhtiön virkailijat luonnollisesti kieltävät tällaisten syytöksien todenperäisyyden ja väittävät, että näiden lehtien, Toronto Starin, Globe and Mailin ja Telegramin palveluksessa ei ole muita kuin siirtolaisina tähän maahan saapuneita henkilöitä.

Viimeisin mr. Finen sovitteluyritys raukesi kun union taholta oli osoitettu että kustannusyhtiöt olivat esittäneet viimeisen ehdotuksensa siinä mielessä, että kirjaltajien on pakko hyväksyä se.

Mielenosoittajien kokoontuessa lainlaatijakuntatalon edustalle erinäisten kirjaltajien taistelua kannattavien unioiden edustajat puhuivat heille.

Hod Carriers, Building and Common Laborers-union (sekatyöläisten) paikallisosasto 183n sihteeri Gerald Gallagher sanoi, että jos mr. Robarts ei ryhdy toimenpiteisiin, niin hän on varmaankin mieletön. Hän korosti kokoontuneelle väkijoukolle, että pääministeri ja hallitus olisivat syyllisiä jos heidän toimettomuutensa takia tapahtuisi joitakin välikohtauksia. Kuitenkin pääministeri Robarts sanoi myöhemmin, että kun hän kohtasi union edustajat keskustellakseen asiasta, niin silloin ei mainittu mitään väkivaltaisuuksien tapahtumisen mahdollisuudesta.

Fur Workers-union (turkistyöläisten) suhdanneasiain johtaja Max Freeman, joka puhui Toronton ja piirin työväenneuvoston jäsenenä, sanoi kerääntyneille mielenosoittajille, että mahdollisesti tulisi harkita vielä sitä, että kaikki työt keskeytettäisiin Torontossa. Hän ennusti, että jos on tarpeellista järjestää uusi mielenosoitus, niin on mahdollista, että kymmenet tuhannet työläiset osallistuvat siihen.

Mr. Robartsin ja Ontarion liberaalien uuden johtajan Andrew Thompsonin puhuessa väkijoukosta kuului useita paheksumishuutoja. Mutta kun Uuden Demokraattisen puolueen Ontarion jaoston johtaja nousi puhumaan väkijoukolle, niin hän sai erittäin innostuneen vastaanoton kun hän syytti, että Toronton päivälehdet olivat ryhtyneet tahalliseen kirjaltajien union hajoittamisyritykseen.

Hän tähdensi, että kustannusyhtiöt olivat kieltäytyneet rehellisestä neuvottelusta ja että niin kauan kuin sellaista sallitaan Ontarion hallituksen taholta, niin sitä voidaan pitää mustana leimana hallitukselle.

British Columbian lääkärit toiminta-alueensa puolesta

Vancouver. — Britishcolumbialaiset lääkärit ovat suostuneet heidän palkkioidensa vähentämiseen kuudennella osalla siinä mielessä, että siten voitaisiin säilyttää heidän vielä kokeilun alaisena oleva suunnitelmansa minkä mukaisesti he ottavat vastaan kaikki lääkärien apua kaipaavat potilaat.

Eräs British Columbian lääkärien yhdistyksen puhemies sanoi, että päätös merkitsee sitä, että vain noin 26,000 potilaan laskuissa tulee tapahtumaan vähennys. Nämä henkilöt ovat lääkärien itse järjestämän Medical Services-vakuutuksen D-suunnitelman perusteella ostaneet henkilöt ovat maksaneet vain $3.75 lääkärin toimistossa käynnistä, josta tavanomaisesti on peritty $5.00. He ovat tähän asti maksaneet $4.50 näistä käynneistä.

Tarkoituksena on "pitää hengissä" suunnitelmaa, minkä mukaan lääkärit ovat valmiita palvelemaan kaikkia maakunnan asukkaita vakuutusjärjestelmän puitteissa huolimatta heidän iästään tai terveydentilastaan.

Osana suunnitelman tarkoituksesta on ilmeisesti se, että siten voitaisiin saada vakuutuksen alaiseksi arviolta 12 prosenttia maakunnan väestöstä, joka ei olisi muussa tapauksessa kelpuutettu nauttimaan lääkärinpalveluvakuutuksesta.

Can. kansalaisoikeudet kielletyille ateisteille erikoiskuulustelu

Ottawa. — Siirtolaisuusministeri Rene Tremblay sallinee erään hamiltonilaisen pariskunnan esittää uusi vetoomus erikoisessa kuulustelussa sen johdosta, että heille oli kielletty kansalaisoikeus.

Parlamentin alahuoneen odotetaan esitettävän ensi viikolla lausunto, joka koskee mr ja mrs Bergsman asiaa. He sanovat, että heiltä oli kielletty kansalaisoikeus siitä syystä, että he ovat jumalankieltäjiä.

Jos viranomaiset noudattaisivat tavanomaisia sääntöjään, niin tällä pariskunnalla ei olisi mahdollisuutta esittää uutta kansalaisoikeusanomusta ennenkuin vasta lokakuussa v. 1965, mutta on hyvin mahdollista, että siirtolaisuusministerin kannanottoon on vaikuttanut se, että tämä tapaus on herättänyt laajaa huomiota.

Kansalaisuus- ja siirtolaisuusministeriön virkailijat sekä itse oikeusministeri Guy Favreau ovat vahvistaneet Bergsman väitteen, että heiltä oli kielletty kansalaisoikeus siitä syystä, että he eivät voineet hyväksyä riittävässä määrässä kristinuskoa.

Samalla oikeusministeri selosti, että oikeus oli katsonut jotta kansalaisoikeutta anoneet Bergsmat olivat jumalankieltäjiä ja siitä syystä ei olisi luonteenominaisuuksiltaan kunnon ihmisiä kansalaisuuslain merkityksen puitteissa.

Hän oli vastaamassa uusdemokraattien esittämiin kysymyksiin tapauksen johdosta.

Tri William Howe (NDP, Hamilton South) joka ensin saattoi tapauksen huomion kohteeksi viime viikolla, kysyi ministeriltä josko hänen mielestään voitaisiin vannoa joko raamatun kautta tai ilman sitä kun kysymyksessä on kansalaisoikeuksien saaminen. Kysymyksessä ovat sanat: "niin jumala minua auttakoon". Oikeusministeri kuitenkin sanoi, ettei näiden sanojen lausuminen ollut kysymyksessä Bergsmatapauksessa, sillä asian käsittely ei ollut vielä edistynyt sellaiseen pisteeseen, että olisi ollut valan vannominen. Heidän anomuksensa hylkäsi tuomari W. W. Leachin toimesta jo silloin kun kävi selväksi, että anojat olivat jumalankieltäjiä. Hän hylkäsi heidän anomuksensa sitä ennen, että tapauksessa sen johdosta.

Tri Howe on jo esittänyt ehdotuksen laiksi, millä sallittaisiin valanteko ilman sanoja "niin jumala minua auttakoon". Se on esitetty ensimmäisessä lukemisessa, mikä merkitsee vain sitä, että alahuoneen jäsenet pääsevät siitä tietoisiksi. Tri Howe huomautti aikaisemmin, että parlamentin jäsenien valassa ei tehdä mainintaa jumalasta.

Kupariyhtiöt kohottivat jälleen kuparinhintaa

New York. — Kennecott Copper ja American Smelting and Refining-yhtiöt korottivat tällä viikolla myymänsä kuparin hintaa kahdella sentillä paunaa kohden 34 senttiin.

Samoin ja samaan hintaan korottivat hintaa Phelps Dodge- ja Anasonda-yhtiöt Yhdysvalloissa myytävän kuparin kohdalta.

Korotus johtuu ilmeisestikin siitä, että oli mahdollisuus vaatia suurempaa hintaa, sillä varastot ovat suhteellisesti vähäisemmät ja kysyntä on lisääntynyt.

Viittä ruotsalaista syytetään turkkilaisten aseilla varustamisesta

Nikosia. — Kyproslaiset poliisit ilmoittivat torstaina, että he olivat pidättäneet viisi YKn palveluksessa olevaa ruotsalaista asevoimien jäsentä, joita syytetään suuren ase- ja ammusmäärän salakuljettamisesta Kyproksen turkkilaisille.

YKn päämajasta vahvistettiin, että YKn asevoimien hoiviin on saatettu kaksi ruotsalaista upseeria ja kolme muuta ruotsalaisten asevoimien jäsentä.

KIDNAPPAAJAT VAATIVAT LUNNAITA KYLÄLTÄ

Marnay, Ranska. — Tänä aamuna (perjantaina) ilmoitettiin, että kolme pientä koulua käyvää lasta oli palannut takaisin kotiinsa vahingoittumattomina oltuaan kidnappaajien käsissä oletettavasti sitten viime maanantain, jolloin heidät nähtiin viimeksi kävelemässä kotiin koulusta. Lapset ovat 5 vuoden ikäinen Patrick Guillon, hänen 6-vuotias sisarensa Christine ja heidän [illegible] 5 vuoden ikäinen Noel Biet.

Tapaus herätti suurta mielenkiintoa sen johdosta, että kidnappaajat eivät olleet vaatineet lunnaita lasten vanhemmilta, jotka eivät suinkaan ole rikkaita, vaan lähellä sijaitsevan Poitiersin kylän kauppiailta ja asukkailta. Kidnappaajat olivat esittäneet vaatimuksen jotta heille on järjestettävä $230,000.

Kidnappaajat olivat lähettäneet kirjeensä postitse. Poliisiviranomaiset ottivat kirjeen haltuunsa Poitierin postitoimistossa, missä he olivat etsimässä lapsien häviämistä koskevia tietoja. Kirjeessä uhattiin tappaa lapset jos lunnaita ei maksetta.

Kuitenkin lapset löydettiin tänä aamuna eräältä maantieltä täysin vahingoittumattomina. Lapset kertoivat että eräs nainen ja mies olivat jättäneet heidät maantielle autostaan.

VIIME TIEDOT

Berliini. — Itä- ja Länsi-Saksan välillä allekirjoitettiin torstaina sopimus, minkä mukaisesti noin 1,000,000 länsisaksalaista voi vierailla omaisiensa luona Itä-Saksassa ensi kuukauden alusta lähtien. Ensi lokakuun ja ensi vuoden kesäkuun välillä sallitaan näitä vierailuja viitenä ajanjaksona, minkä lisäksi voidaan hyväksyä ylimääräisiä vierailuja erikoistapauksissa.

Ankara. — Turkin puolustusministeriöstä ilmoitettiin eilen, että kaikki Turkin asevoimien jäsenien lomat oli peruutettu toistaiseksi Kyproksessa vallitsevan tilanteen johdosta. Samalla on lykätty tuonnemmaksi reserviupseerien ja muiden reserviläisten vapauttaminen palveluksesta.

Orillia. — Tämän kaupungin entinen pormestari Wilbur Cramp on määrätty esiintymään oikeudessa ja vastaamaan syytöksiin, että hän on syyllistynyt lahjuksien vastaanottamiseen toimiluvan Northern Ontario Natural Gas-yhtiöille antamisen yhteydessä.

Sudbury. — International Nickel-yhtiön presidentti Wingate sanoi täällä eilen illalla pidetyssä 25 vuotta yhtiön palveluksessa olleiden työläisten järjestetyllä illallisella, että yhtiön voitot tämän vuoden ensimmäisellä puoliskolla nousivat $71 miljoonaan, osoittaen, että uusi ennätys tässä suhteessa on tulossa. Puolen vuoden kuluessa saatu voitto on jo sellaisenaan suurempi kuin on koskaan aikaisemmin minkään puolen vuoden kuluessa saavutettu.

Detroit. — Autotyöläisten union virkailijat olivat tänä aamuna (perjantaina) sitä mieltä, että General Motorsin työläiset ovat pakoitettuja lakkoutumaan kello 11 aamulla. Yhtiö on pyytänyt lykkäystä.

Lodge propagoi sotahenkeä täällä

Pääministeri Pearson sanoi, ettei virallisia pyyntöjä ole esitetty; Uuden demokraattisen puolueen mies sanoi E-Vietnamin hallitusta "mädäksi"

Ottawa. — Yhdysvaltain presidentti Lyndon B. Johnsonin asialla liikkuva Henry Cabot Lodge, jonka alkuperäisenä tehtävänä oli värvätä Washingtonin liittolaisten tukea USAn likaiselle sodalle Etelä-Vietnamissa, sai keskiviikkona kuulla Canadan parlamentin alahuoneen istunnossa erään parlamenttijäsenen lausunnon, että Etelä-Vietnamin hallitus on "mätä" laitos.

Mr. Lodgen oli alahuoneen parvekkeella kun Uuden demokraattisen puolueen johtaja T. C. Douglas pyysi pääministeri Pearsonilta raporttia niistä keskusteluista mitä on käyty ulkoministeri Paul Martinin ja mr. Lodgen välillä.

Onko Canadalta pyydety mitään sitoumuksia? kysyi mr. Douglas, ja lisäsi: Voiko pääministeri antaa vakuutuksen, ettei mitään avustuksia anneta muuten kuin Kansainvälisen valvontakomission kautta?

Mr. Lodge oli antanut tuoreimmat tiedot tilanteesta ja mitään sitoumukia ei pyydetty, sanoi pääministeri.

Ulkoministeri Martin sanoi kuitenkin annettavan Etelä-Vietnamille $700,000 ei-sotilaallista apua opetustoimintaa ja lääkintähuoltoa varten. Hän viittasi siihen, että Canada aikoo korottaa ei sotilaallista avustustaan $500,000 dollarilla, ollen se osa ranskankielisten maiden avustusohjelmasta.

Kuka huoltaa (Etelä-Vietnamissa näitä Canadan avustusrahoja, kysyi H. W. Herridge (NDP Kootenay West). "Ulkoministeri ei luonnollisestikaan voi jättää niitä varoja sitä maata hallitsevan mädännäisen hallituksen käsiin?"

Mr. Martin sanoi, että Canadan avustusrahojen "hallinta on luonnollisesti järjestetty ko. maiden kaksipuolisen järjestelyn mukaisesti Canadan ulkoasiainministeriön tehtäväksi."

Mutta pääministeri Pearsonin vakuutuksesta huolimatta, että Canadalta ei ole mitään sitoumuksia pyydetty. Henry Cabot Lodge vetosi kuitenkin torstaisessa lehtimieskonferenssissa Canadan hallituksen pään yli "seikkailuhaluisiin ja rauhaa-rakastaviin canadalaisiin", että he rientäisivät Yhdysvaltain avuksi poliittisen tilanteen vakauttamiseksi Etelä-Vietnamissa, kuten hän sanoi.

Keskusteltuaan kaksi päivää Ottawassa, nim. pääministeri Pearsonin ja ulkoministeri Martinin kanssa, mr. Lodge järjesti sanomalehtien edustajille informaatiotilaisuuden ja selitti, että mitään erikoista pyyntöä hän ei esittänyt Canadalle, mutta samalla hän korosti, että **"lisäapu Canadasta olisi tervetullutta".**

Samassa sanomalehtikonferenssissa mr. Lodge korosti, että hän vastustaa jyrkästi uutta konferenssia Etelä-Vietnamin tilanteen selvittä

(Jatk. 4. siv.)

19 vuotta viidakossa sodan jälkeen, peläten kostotappoa

Tokio. — Sanomalehtimiesten kertoman mukaan Japani on kehoittanut Yhdysvaltoja "pommittamaan" kahta vielä sitten toisen maailmansodan Guamin saaren viidakoissa piiloittelevaa japanilaista lentolehtisillä.

Miehien uskotaan olevan vielä piilosilla 19 vuotta sodan päättymisen jälkeen siitä syystä, että he uskovat, jotta heidät voitaisiin ampua jos heidät saataisiin kiinni.

Kolmimiehisen partiojoukon toimesta on ryhdytty miesten etsintään. Joukossa on eräs Bunzo Minakawa, joka itse vietti 16 vuotta viidakossa toisen maailmansodan päättymisen jälkeen peläten samanlaista kohtaloa.

Suunnitelmana on, että yhdysvaltalaisesta helikopterista pudotetaan 6,000 lentolehtistä, joilla toivotaan ilmoitettavan vielä piileskeleville japanilaisille, että Japani on muuttunut ja että yhdysvaltalaiset eivät tapa vankejaan.

Aikomuksena on, että lentolehtisissä kehoitetaan näitä miehiä ilmoittamaan nimensä jotta heidän perheensä voitaisiin kuljettaa Guamiin vastaanottamaan heitä.

Viranomaiset ovat sitä mieltä, että kestää mahdollisesti kaksi tai kolme kuukautta ennenkuin miehet löydetään.

Miesten viidakossa asuminen paljastui kun heidät yllätettiin heidän ollessaan tonkimassa jätekasalla. Toinen heistä ampui kiväärillä kohti heitä yllättäneitä miehiä.

Vancouverilaiset suunniteltua bussilippujen korotusta vastaan

Vancouver. — Täällä on ryhdytty yhteishyödyllisten laitosten asioita pohtivassa komissiossa tutkimaan sitä josko olisi oikeutettua jotta bussilla matkustavilta ihmisiltä perittäisiin enemmän heidän matkalipuistaan.

Eräs kunnallinen virkailija sanoi, että asian käsittely oli kuin "nyrkkeilyiskujen anamista höyhenpussille".

Vancouverin alueella sähkövoimaa jakanut ja kaupungin yleistä liikennelaitosta hoitanut yksityisesti omistettu British Columbia Electric-yhtiö joutui hallituksen määräämän pakkoluovutuksen edessä luopumaan laitoksistaan joitakin aikoja sitten. Nyt ollaan useissa piireissä sitä mieltä, että maakunnan omistama laitos (josta ohimennen sanoen maksettiin jokseenkin huikea hinta pakkoluovuttamisen yhteydessä) on pyrkimässä matkalippujen hinnan korottamiseen.

Kymmentä lähiseudun kunnallishallintoa edustava lainopillinen neuvonantaja D. M. Goldie esitti kuulusteluissa joitakin erittäin osuvia kysymyksiä pakkoluovutetun British Columbia Electric-yhtiön laitoksia nyt holhoavan maakunnan sähkövoimakomission (British Columbia Hydron) edustajille.

Tämän lisäksi Vancouverin alueen eläkkeellä olevat asukkaat ovat ehdottaneet jotta heille suotaisiin mahdollisuus matkustaa maksuva paasti kaupungin busseilla.

(Samanlainen anomus esitettiin lukuisten torontolaisten toimesta aikaisemmin.)

Eikä mieliala korkeimpia matkalippujen hintoja vastaan rajoitu ainoastaan tähän. Keskikaupungin liikemiesten yhdistys (Downtown Business Men's Association) on myös ilmaissut vastustavansa bussimatkustajien matkalippujen hintojen korotuksia, samoin kuin Women Against High Prices Committee (korkeita hintoja vastustava naisten komitea).

Samoin Vancouverin veronmaksajain järjestö, Central Council of Ratepayers, on keräämässä allekirjoituksia anomukseensa bussilippujen hintojen korottamista vastaan.

Myös Victoriassa, British Columbian maakunnan pääkaupungissa Vancouverin saarella, on ryhdytty keräämään allekirjoituksia samassa mielessä.

Roomalais-katolisessa kirkossa erimieltä uskonnon vapaudesta

Vatikaani. — Yhdysvaltalaiset roomalais-katolisen kirkon prelaatit yhdessä canadalaisten ja latinalaisamerikkalaisten kanssa vaativat tällä viikolla Vatikaanin neuvoston toisella istuntokaudella julistusta täydellisen uskonnonvapauden puolesta ja joutuivat niinollen vastakkain enemmän konservatiivisten eurooppalaisten roomalaiskatolisten kirkonmiesten kanssa.

Neuvoston istunnossa aplodeerattiin tätä ehdotusta vaikka sellaista käyttäytymistä ei sallitakaan kirkkoneuvoston säännöissä.

Miltei kaikki 244 yhdysvaltalaisesta piispasta ilmaisi mielipiteenään, että kaikille ihmisille tulisi antaa uskonnollinen vapaus. Italialaiset ja espanjalaiset kardinaalit tuomitsivat sellaisen toimenpiteen vaarana roomalais-katoliselle kirkolle.

Erimielisyydet Pyhän Pietarin basilikaassa pidetyssä neuvoston istunnossa olivat useiden tarkkailijain mielestä kohokohtia.

Neuvoston istuntoon osallistuivat 2,500 kirkonisää seremoniaan, minkä tarkoituksena oli korostaa kaikkien kristinuskoisten yhtenäisyyttä, mutta tästä huolimatta oli ilmeistä että itse kirkon johtajien riveissä ei olla vielä päästy yksimielisyyteen eikä yhteisymmärrykseen siitä miten tulisi suhtautua kysymykseen uskonnonvapaudesta.

16 kuoli ammustehtaan räjähdyksessä Brasiliassa

Rio de Janeiro. — Tänne saapuneessa radiotiedotuksessa kerrottiin keskiviikkona, että paikalliset viranomaiset ovat sitä mieltä jotta 16 henkilöä oli kuollut ammustehtaalla tapahtuneessa räjähdyksessä *Piquettessa* lähellä Sao Paulon ja Rio de Janeiron maakuntien rajaa. Samassa tiedotuksessa sanottiin, että viisi loukkaantunutta henkilöä oli kuljetettu saamaan hoitoa.

Lisäksi ilmoitettiin, että viranomaiset olivat kieltäneet kaikilta henkilöiltä mahdollisuudet päästä lähelle Presidente Vargasin ammustehdasta, missä onnettomuus tapahtui.

USA poistui Tonkinin lahdelta - väliaikaisesti

Washington. — Tonkinin lahdella viime viikolla sattuneessa uudessa välikohtauksessa mukana olleet kaksi amerikkalaista hävittäjää ovat nyt poistuneet alueelta saatuaan tehtävänsä päätökseen, kerrottiin asioista perillä olevista piireistä Washingtonissa viime maanantai-iltana.

Samoista piireistä sanottiin olevan mahdotonta ennakolta ilmoittaa koska uusia aluksia lähetetään partiotehtäviin Tonkinin lahdelle, sillä tämä ei tapahdu säännöllisin väliajoin.

NATOn "sotaharjoitus"-filmi kadoksissa

Oslo, Norja. — Norjan TV-virkailijat ja yhdysvaltalaiset upseerit olivat täällä keskiviikkoiltana hämillään "joukkue-työ" nimisestä NATO-manööveristä otetun filmin katoamisesta. Mainitusta manööveristä valmistettu filmi on norjalaisen TV-yhtiön valokuvaajain työtä.

Norjan uutistoimiston raportti, missä käsitellään mainitun manööverin asioita, esittää mielipiteen, että kukaan ei ole kuullut mitään näistä filmeistä sen jälkeen kun ne vietiin viime sunnuntaina lentokoneeseen Islannissa.

Ajoi autoa 46 v. ilman ajolupaa

Milton. — Actonilainen autoilija, James Jesseman myönsi täällä keskiviikkona, että hän on ajanut autoa 46 vuotta — mutta autonajolupaa ei hänellä koskaan ollut.

Sitten tämä 86-vuotias mies lupasi, että hän ei aja enää milloinkaan autoa. Hän sai 'huomaamattomuudestaan" $5.00 sakon.

Jesseman sanoi poliisioikeudessa, että v. 1918, jolloin hän osti ensimmäisen autonsa, laki ei vaatinut minkäänlaista autonajolupaa. Sen jälkeen hän ei ole liioin vaivaitunut sen hankkimiseen.

2 YHDYSVALTALAISTA KONETTA ALAS ETELÄ-VIETNAMISSA

Saigon. — Tällä viikolla ilmoitettiin, että noin 135 mailia lounaiseen Saigonista vietcongilaiset joukot olivat ampuneet alas kaksi yhdysvaltalaista sotilaslentokonetta. Samalla tunnustettiin, että vietcongilaiset olivat ilmeisestikin saaneet vangikseen kaksi näiden lentokoneiden miehistöstä. Toisen ilmoitetaan olevan yhdysvaltalaisen ja toisen etelävietnamilaisen.

Kysymyksessäolevat lentokoneet olivat kaksipaikkaisia Douglas-yhtiön valmistamia Skyraiders-mallisia. Niissä oli Etelä-Vietnamin ilmavoimien merkit, mutta todellisuudessa ne olivat Yhdysvaltain ilmavoimien koneita, joita on käytetty väitteen mukaan etelävietnamilaisten lentäjien harjoittamisessa. Kuitenkin on ilmoitettu, että näitä samoja koneita oli käytetty varsinaisissa hyökkäyksissä vietcongilaisten joukkojen asemia vastaan.

Nämä lentokoneet ammuttiin niiden ollessa suorittamassa hyökkäystä vietcongilaisia joukkoja vastaan Rach Gian alueella Siamin lahden läheisyydessä. Toisen lentokoneen mukana olleet kaksi miestä laskeutuivat alasammutusta lentokoneesta laskuvarjojen varassa ja toinen kone teki hätälaskun.

Skyraider-lentokoneet olivat osallistuneet, saman tiedotuksen mukaan hyökkäykseen myös vietcongilaisia asemia vastaan maan itäisessä osassa Long Phussa, missä vietcongilaiset olivat ryhtyneet tulittamaan hallituksen joukkojen asemia.

ASUINTALOJA PALANUT, 18 SAANUT PALOHAAVOJA

Santa Barbara, Kalif. — Santa Ynez-vuoriston rinteellä jo kolmatta päivää torstaina riehunut puskapalo on tuhonnut ainakin 66 ja eräitten arvelujen mukaan 100 asuinrakennusta, sekä aiheuttanut palohaavoja 18 palonsammuttajalle, joista toiset ovat vakavassa tilassa. Palo riehuu tämän 65,000 asukkaan kaupungin lähettyvillä. USAn metsäpalveluviranomaiset sanovat, että palohaavoja saaneet miehet vietiin helikopterien avulla sairaalahoitoon. He saivat palohaavansa kun liehit "hyppäsivät" 3,985 jalkaa korkean harjanteen yli La Cumbre-kukkulalla, aivan Santa Barbaran pohjoispuolella.

Palossa tuhoutuneiden "miljonäärien" rakennukset, kuten on kerrottu ovat arvoltaan $40,000—$100,000 hintaisia. Monet niistä olivat loistorakennuksia, joista yksi, 20:n huoneen linna, oli Kansainvälisen Olympiakomitean puheenjohtajan Avery Brundagen koti.

Hänen talossaan paloi joitakin korvaamattoman arvokkaita itämaisia taideluomuksia. Suurin osa mr. Brundagen $10,000,000 arvoisesta taidekokoelmasta on kuitenkin San Franciscon museossa.

Torstai-iltaan mennessä ovat liekit mustuttaneet maata yli 26,000 eekkerinalan laajuisella alueella. Palon sammutustyöhön osallistuu yli 24,000 miestä.

Santa Barbaran läheisyydessä noin 50 mailin tuntinopeudella puhaltanut tuuli tyyntyi torstaina auttaen siten hieman palon sammuttajain työtä. Tämä suurpalo on riehunut tiistai-iltapäivästä alkaen. Sen arvellaan saaneen alkunsa ihmisten käsistä, joko varomattomuudesta tai tahallisesti sytytettynä.

Virkailijat arvioivat, että palon johdosta on joutunut yli 5,000 ihmistä jättämään kotinsa väliaikaisesti — jotkut heistä on evakuoitu kaksi ja kolmekin kertaa.

Päätulen länsipuolella syttyi keskiviikkona toinen palo. Torstaina ne yhtyivät muodostaen suuren liekkimuurin.

Britannia voisi antaa panoksensa rauhan säilyttämiseksi ilman ydinaseita - Wilson

Lontoo. — Oppositiossa olevan Britannian labourpuolueen johtaja Harold Wilson sanoi tällä viikolla, että oli "ehdottomasti roskaa" sellainen väite jotta Neuvostoliitto ei voisi pitää Britanniaa suurvaltana jos se luopuisi ydinaseistaan.

Wilson oli kommentoimassa sen johdosta, että entinen konservatiivinen pääministeri Harold Macmillan oli sanonut jotta "mikään brittiläinen pääministeri ei voisi enää mennä Moskovaan ja puhua suurvallan edustajana jos Britannia luopuisi ydinaseistaan."

Vastatessaan hänen valitsijainsa hänelle esittämiin kysymyksiin Wilson sanoi televisioidussa puheessaan: "Tämä on ehdottomasti roskaa. Minä uskon, että kuka tahansa brittiläinen pääministeri, joka siten haluaa voi mennä ja esittää johtavaa osaa maailman rauhan saavuttamiseksi."

Macmillan oli sanonut, että hän oli kerran käynyt Moskovassa jota vastoin nykyinen konservatiivinen pääministeri sir Alec Douglas-Home ei ole käynyt siellä kertaakaan.

VAPAUS (LIBERTY)
INDEPENDENT LABOR ORGAN OF FINNISH CANADIANS
Established Nov. 6, 1917
Editor: W. Eklund Manager: E. Suksi
Telephone: Office 674-4264 — Editorial 674-4265
Published thrice weekly: Tuesdays, Thursdays and Saturdays by Vapaus Publishing Co. Ltd., 100-102 Elm St. West, Sudbury, Ontario, Canada.
Mailing address: Box 69
Advertising rates upon application, translations free of charge.
Authorized as second class mail by the Post Office Department, Ottawa, and for payment of postage in cash.
Member of the CANADIAN LANGUAGE PRESS CLUB

TILAUSHINNAT

Canadassa: 1 vk. $9.00, 6 kk. $4.75, 3 kk. 2.75
USA:ssa 1 vk. $10.00 6 kk. $5.25
Suomessa: 1 vk. 10.50 6 kk. 5.75

Oikea askel Ottawassa

Kyynikot voisivat sanoa rahaministeri Walter Gordonin viimeisimmästä toimenpiteestä, joiden tarkoituksena on pitää Canadan pankit, finanssiliikkeet ja vakuutusyhtiöt canadalaisten käsissä ja kontrollissa, että hän "sulkee oven vasta sitten kun hevonen on jo varastettu". Mutta tällaiseen kyynillisyyteen ei ole ilmeisestikään aihetta eikä varaakaan silloin, jos tallissa on vielä jotakin muutakin varastettavaa, sanokäamme jo varastetun hevosen varsa ja valjaat! Tällöin on selvää, että myöhäänkin suoritettava oven lukitseminen on parempi kuin ei mitään, vaikka ei kielletäkään sitä toisasiaa, että tallin ovi olisi pitänyt sulkea jo paljon aikaisemmin.

AJANKOHTAINEN ESITYS

Ylläesitetyt mietelmät nousivat vaistomaisesti esiin kuultuamme tiistai-iltana TV- ja radiouutisista, että rahaministeri Gordon oli samana iltana, finanssiliikkeiden suljettua ovensa, antanut tiedon eräistä toimenpiteistä, joiden tarkoituksena on estää canadalaisten pankkien, finanssiliikkeiden ja vakuutusyhtiöiden joutumisen ulkomaalaisten, ts. amerikkalaisten rahamiesten käsiin. Toisaalta hallituksen toimenpiteiden ilmeisenä tarkoituksena on rohkaista canadalaisia finanssilaitoksia sijoittamaan enemmän pääomia canadalaisiin tuotantolaitoksiin jne. Mr. Gordon sanoi avoimesti tiistai-iltaisessa TV-haastattelussa, että hän pidättyi tämän uutisen annosta iltamyöhään eli siihen asti, kunnes nämä finanssiliikkeet olivat sulkeneet ovensa, ettei enää voitu harjoittaa keinottelua hallituksen suunnitelmien ja toimenpiteiden mitätöimiseksi. Toisaalta hän korosti erikoisesti sitä myönteistä puolta, että vaikka ehdotus tällaisten lakimuutosten tekemiseksi esitetään alahuoneen käsiteltäväksi keskiviikkona, niin parlamentin hyväksymät muutokset astuvat kuitenkin voimaan tiistai-illasta lukien. Kaiken tämän tarkoituksena on, kuten mr. Gordon selitti, estää canadalaisten pankkien, vakuutusyhtiöiden ja finanssiliikkeiden osakkeiden siirto keinottelumielessä ulkomaalaisten pääomapiirien kontrolliin sillä aikaa kun nämä lakiuudistukset ovat parlamentin keskusteltavana.

Meidän vakaa käsityksemme on, että tämä toimenpide canadalaisten finanssilaitosten omistusoikeuksien "kotona pitämiseksi" on edistyksellinen ja siis täydellisesti hyväksyttävä suunnitelma. Vahinko vain, ettei ko. lakeihin ole tehty tällaisia muutoksia jo aikoja sitten, ja myös se, ettei nyt esitettyjen toimenpiteiden yhteydessä ole suunniteltu mitään ulkomaalaisten rahamiesten kontrolliin aikaisemmin joutuneiden finanssilaitostemme "kotiuttamiseksi".

Mutta tämä suunnitelma on kansallisesti erittäin tärkeä siksi, että voidaan pitää näiden elintärkeiden finanssiliikkeiden kontrolli canadalaisten käsissä ja toivottavasti sen jälkeen ryhtyä toimenpiteisiin jo ulkomaalaisten kontrolliin joutuyien laitosten kontrollin kotiuttamiseksi. Tosiasia nimittäin on, että jos pankkien, kaikkien vakuutusyhtiöiden ja finanssilaitosten kontrolli pääsisi luisumaan yhdysvaltalaisen suurpääoman käsiin, silloin tulisi ulkomaalaisen pääoman painostus ja voima niin suureksi tässä maassa, että mikään hallitus ei voisi jättää sitä huomioonottamatta. Toisinsanoen, kysymys on maamme itsemääräämisoikeuden säilyttämisestä ja juuri sitä pohjalta on tätä toimenpidettä, niin rajoitettu kuin se onkin, tervehdittävä mitä lämpimämmin.

TIE EDISTYKSEEN

Vaikka meille ehkä sanotaan joltakin suunnalta, että "porvari on porvari, vaikka sen voissa paistaisi", tarkoittaen sitä, että työväenpiirejä ja -lehtiä ei pitäisi kiinnostamaan lainkaan se, mitkä rahamiesryhmät Canadan finanssilaitokset, pankit, vakuutus- ja luottoyhtiöt omistaa ja kontrolloivat, meidän lehtemme pitää kuitenkin rahaministeri Gordonin esitystä hyvin tärkeänä toimenpiteenä.

Ilmeistä on, että me canadalaiset tulemme toistaiseksi elämään yksityisomistukseen perustuvassa yhteiskuntamuodossa. Toisaalta on toivottavaa — kuten toivoo ainakin meidän lehtemme Vapaus — että taloudellinen ja yhteiskunnallinen kehitys voisi tapahtua Canadassa rauhallisia teitä, siis parlamentaarisen kehityksen ja edistyksen puitteissa.

Jos asiaa katsellaan tältä pohjalta, silloin nähdään, ettei ole läheskään samantekevää, onko finanssilaitostemme omistajina ja kontrollinpitäjinä ulkomaalaisia suurpääomapiirejä tai canadalaisia rahamiehiä. Yleisesti tiedetään, että pankeilla vakuutusyhtiöillä ja luottolaitoksilla on nykyisessä yhteiskuntamuodossamme äärettömän suuri vaikutusvalta hallituspiireihin. Selvää myös on, että niillä on liian usein "oma lehmä ojassa" eli tavoitteena rahamiespiirien edut ja intressit. Mutta asia pahenee äärettömän paljon vielä silloin, jos nämä finanssilaitokset ovat ulkomaalaisten rahamiesten valvonnassa ja kontrollissa, sillä siinä tapauksessa ne käyttäisivät suurta vaikutusvaltaansa, ei vain rahamiespiirien, vaan samalla myös edustamansa ulkomaan hyväksi. Pyrkimys finanssilaitostemme canadalaisten kontrollissa pitämiseksi on siis edistyksellinen toimenpide siitäkin huolimatta, vaikka niiden kontrolli jää edelleenkin suurpääoman, mutta kuitenkin canadalaisen suurpääoman käsiin. Toisaalta se jättää edistyksen ovet auki sikäli, että canadalaisilla on ja säilyy demokraattinen ratkaisuvalta siitä, miten kansakunta vastaisuudessa suhtautuu näiden finanssilaitosten omistuskysymyksiin; jätetäänkö ne edelleen yksityisomistukseen tai kehitetäänkö niitä ehkä asteettain johonkin muuhun suuntaan.

Syventymättä tässä yhteydessä yksityiskohtaisemmin rahaministeri Walter Gordonin suunnitelman teknillisiin puoliin — joista voidaan väitellä joko puoleen tai toiseen, esimerkiksi siitä, menevätkö hänen ehdotuksensa nyt riittävän pitkälle jne. — meidän lehtemme Vapaus liittyy muihin hyvään tarkoittaviin canadalaispiireihin toivomuksessa ja vaatimuksessa, että nämä uudistusehdotukset hyväksyttäisiin parlamentin istunnossa ilman vitkutusta.

Rahaministeri Gordonin ehdotus edustaa käsittääksemme tärkeätä ensi askelta sen hyväksi, että Canadan tuotantolaitokset saataisiin palautetuksi canadalaisten kontrolliin. Käytännöllisesti katsoen mr. Gordonin ehdotuksessa ei ole mitään sellaista, joka tähtäisi ulkomaalaisten rahamiespiirien käsiin joutuneiden finanssi- ja tuotantolaitosten omistusoikeuksien kotiuttamiseen. Mutta olisi ehkä liian uskallettua odottakan häneltä niin kauaskantoisia toimenpiteitä. Toisaalta on kuitenkin totta, että jos ulkomaalaisen pääoman maahantunkeutumisen tielle pystytetään este, kuten rahaministeri Gordon nyt ehdottaa, se voi hyvinkin muodostua tärkeäksi ensiaskeleeksi sen hyväksi, että canadalaiset pääsevät uudelleen isänniksi omissa teollisuuslaitoksissaan yleensä.

Suomen ulkoministeri Karjalainen:

"Sota sortaa, rauha rakentaa"

"... Suomalainen ei usko ennenkuin kokee. On koettu ja on alettu uskoa ... suhteet hyvällä kannalla"

Helsinki. — Suomen ulkoasiainministeri Ahti Karjalaisen puhe Suomen välirauhansopimuksen 20 v. päivän merkityksestä SN-Seuran juhlassa 18.9. Turussa:

Tänä päivänä pidettäneen kaikilla tahoilla kiistämättömänä historiallisena toteutena, että 20 vuotta sitten solmittu välirauhasopimus pelasti Suomen yhdennellätoista hetkellä perikadon partaalta ja että tuo sopimus loi pohjan maamme itsenäisyyden ja valtiollisen vapauden edelleenjatkumiselle.

Kaksikymmentä vuotta sitten kuva välirauhasopimuksen merkityksestä ei kuitenkaan ollut näin selkeä. Taistelujen ja verenvuodatuksen loppumisen aiheuttamaan huojennukseen liittyi kansamme keskuudessa syvä huoli maamme tulevaisuudesta. Monien mielessä oli masennusta, joidenkin jopa epätoivoa. Välirauhansopimuksen mukanaan tuomat velvoitukset ja sen asettamat tehtävät näyttivät monista ylivoimaisen raskailta. Luovutettujen alueiden väestölle oli luotava uudet elämisen mahdollisuudet. Sotakorvaustoimitusten suorittamiseksi oli ryhdyttävä välittömästi teollisuuden laajamittaiseen uudistamiseen. Pohjois-Suomessa katkerasti taisteleva saksalaisarmeija oli karkoitettava maasta. Maamme oli pitkäaikaisten sotaponnistusten ja raskaiden miehistö- ja materiaalimenetysten uuvuttama. Ulkomaankauppa oli suurimmaksi osaksi tyrehtynyt, kauppalaivasto menetetty. Epävarmuutta lisäsi suuren maailmansodan jatkuminen ja normaalien suhteiden puuttuminen liittoutuneisiin valtoihin.

Näissä oloissa vaadittiin kansaltamme ja sen johtomiehiltä todellista isänmaallista siviilirohkeutta, lujaa uskoa Suomen kansan elinvoimaan ja kykyyn kyetä jälleenrakentamaan kolhittu maa. Ennen muuta **tarvittiin maamme aseman realistista uudelleenarviointia ankarien kokemustemme pohjalta ja siitä aiheutuvien johtopäätösten rohkeaa omaksumista käytännön elämässä.** Jälkikäteen tuota historiallista käännekohtaa tarkasteltaessa joudutaan toteamaan, että se ei ollut **helppo** eikä kivuton, mutta toisaalta se osoittaa, että kovan paikan **tullen Suomen kansa osaa tunnustaa tosiasiat** ja pystyy suurtakin itsekuria **osoittaen omaksuman tosiseikkojen oikeaksi osoittaman tien.**

Tämän uuden tien lähtökohtana **oli se siihenastisen politiikan karitumisesta johdettavissa oleva oivallus, että** Suomen turvallisuus ei ollut varmistettavissa nojautumalla Neuvostoliittoa vastaan suuntautuviin voimiin. Suomen oli, niin kuin J. K. Paasikivi kerta toisensa jälkeen korosti, oman etunsa vuoksi saatava Neuvostoliitto vakuuttuneeksi siitä, että Neuvostoliiton turvallisuus ei tulisi **missään oloissa vaarannetuksi Suomen avulla tai Suomen kautta.** Oli siis saavutettava Neuvostoliiton luottamus Suomeen rauhanomaisena naapurina. Ensimmäinen edellytys tämän luottamuksen saavuttamiselle oli tieysti ottamiemme sopimusvelvoitusten tinkimätön täyttäminen.

Olemme kuulleet joskus sanottavan, että silloisissa oloissa, Saksan kulkiessa kohti häviötään ja voittovaltojen liittoutuman ollessa yhä luja, Suomella ei ollut muuta mahdollisuutta kuin pyrkiä lepyttämään voitokasta suurvaltanaapuriaan. Tällaiseen sanontaan saattaa kätkeytyä vivahdus, että Suomen kansa omaksui uuden rauhanpolitiikan pakon sanelemana ja että olosuhteiden muuttuessa meidän politiikkamme peruslinjaa voisi olla tarkoituksenmukaista tarkistaa. Tämä ajatus oli kuitenkin presidentti Paasikivelle ja hänen työtovereilleen vieras. He lähtivät alun alkaen siitä, että luottamuksen politiikka suhteissa Neuvostoliittoon ei ollut vain tilapäisten suhdanteiden sanelema pakkoasenne, vaan se nojautui pitkäjänteiseen, avaraan näkemykseen Suomen kansallisista perusedúista. Suhdannekeinottelulla ei yleensäkään luottamusta saavuteta eikä kansojen välille rakenneta kestäviä ystävyyssuhteita. Onkin ilmeistä, että juuri se pitkäjänteisyys ja se johdonmukaisuus, joka on ollut tunnusomaista Suomen ulkopolitiikalle kahden viime vuosikymmenen aikana, on tärkeltä osalta taannut sen menestyksen.

Omaksuttu uusi linja, sellaisena kuin se välirauhasopimuksen jälkeisinä vuosina hahmotti, kohtasi alkuaikoina monella taholla epäilyjä. Tämä ei ole mikään salaisuus. Yleisesti ymmärrettiin kyllä, että Suomen etujen mukaista oli pyrkiä saavuttamaan Neuvostoliiton luottamus. Vähemmän yleisesti uskottiin, että aidon ja kestävän keskinäisen luottamuksen saavuttaminen olisi mahdollista. Jos olemme rehellisiä, meidän on myönnettävä, että perimmäinen syy siihen epäuskoon, jota esiintyi kaksikymmentä vuotta sitten ja myöhemminkin, ei ollut niinkään huoli Suomen taloudellisesta kestokyvystä kuin epäluuloisuus Neuvostoliiton aikomuksia kohtaan. Arveltiin, että huolimatta ponnistuksistamme osoittautua luottamuksen arvoisiksi Neuvostoliitto ei tulisi kunnioittamaan itsenäisyyttämme ja perinnäistä valtiollista järjestystämme, vaan tulisi pakottamaan ylivoimallaan Suomen kansan alistumaan sille vieraaseen elämänjärjestykseen.

Tässä yhteydessä on syytä palauttaa mieliin eräs kohta radiopuheesta, jonka Te, Herra Tasavallan Presidentti, pidätte vain muutamien päivien kuluttua välirauhasopimuksen solmimisesta — syyskuun 25 päivänä 1944. Todetuanne naapurisovun luomisen välttämättömyyden Suomen ja Neuvsotoliiton välille Te lausuitte: "Suomen osalta tuo sovinnon ilmapiiri syntyy varmasti odotettua helpommin, jos me saamme havaita, että Neuvostoliitto kunnioittaa Suomen itsenäisyyttä ja sisäistä vapautta. Välirauhansopimus, niin ankara kuin se onkin, vakuuttaa maallemme valtiollisen vapauden. Me tahdomme lähteä siitä, että tämä on Neuvostoliiton vakava tarkoitus, ja me menemme vieläkin pitemmälle: me oletamme, että Neuvostoliiton oma etu liittyy Suomen itsenäisyyteen ..."

Noiden sanojen ilmentämä näkemys Suomen ja Neuvostoliiton suhteiden luonteesta tuntui varmaan silloin kun se esitettiin monesta suomalaisesta rohkealta, ellei suorastaan todellisuudelle vieraalta. Nyt voimme sanoa tuon näkemyksen kahdenkymmenen vuoden kokemuksen perusteella tulleen vakuuttavasti todellisen kehityksen kulun vahvistamaksi. Suomen vilpittömät pyrkimykset saattaa suhteensa Neuvostoliiton kanssa uudelle, rauhanomaisen rinnakkaineloon nojautuvalle kannalle kohtasivat naapurin taholta vastakaikua. Yhteisin ponnistuksin alettiin repiä sitä epäluulon, väärinkäsitysten ja tietämättömyyden muuria, joka oli niin kauan erotanut kansamme toisistaan, ja rakentaa tilalle luottamusta, yhteistyötä ja ystävyyttä.

Suomen ja Neuvostoliiton suhteiden kehityksen kannalta on välirauhansopimuksen rinnalla ollut perustaa luova merkitys vuonna 1948 solmitulla sopimuksella ystävyydestä, yhteistyöstä ja keskinäisestä avunannosta. Tämä sopimus rakentuu juuri sille käsitykselle Suomen turvallisuudesta, joka oli sodanjälkeisen ulkopoliittisen linjamme lähtökohta — nimittäin että Suomen oma turvallisuus edellyttää Neuvostoliiton turvallisuusintressien huomioonottamista meidän suunnallamme. Suomi ei ole missään oloissa salliva käytettävän aluettaan hyökkäystienä Neuvostoliittoa vastaan — tämä on ystävyys- ja avunantosopimuksen ydinajatus, ja se vastaa molempien osapuolten elinetuja. Tekemällä tämän tosiasian kaikille tahoille kiistattomasti selväksi luo tuo sopimus pohjan myös Suomen puolueettomuuspolitiikalle.

Turvallisuusongelman tultua ratkaistuksi molempien maiden etujen mukaisella tavalla ja suhteiden normalisoiduttua voitiin Suomen ja Neuvostoliiton kanssakäymisessä havaita kaikille elämän aloille ulottuvaa kehitystä. Tämä kummallekin puolelle antoisa kehitys voimistuu ja monipuolistuu jatkuvasti. Tunnemme kaikki sen vilkkaan vuorovaikutuksen, jota nykyisin on havaittavissa maittemme välillä niin taloudellisella, tieteellis-teknillisellä kuin sivistyksellisellä alalla. Käytännöllisesti katsoen kaikilla kansalaispiireillä nuorisoa myöten on nykyään alituista kosketusta vastaaviin piireihin itäisessä naapurissamme.

Tässä tilaisuudessa ei ole tarvis ryhtyä luettelemaan kaikkia niitä vuorovaikutuksen muotoja, joita maittemme välillä ilmenee ja joilla on jo vakiintunut sijansa kansojemme elämässä. Tahtoisin kuitenkin mainita viime kuussa valmistuneen uuden viisivuotisen tavaranvaihtosopimuksen, joka on jo neljäs

(Jatkuu seuraavalla sivulla)

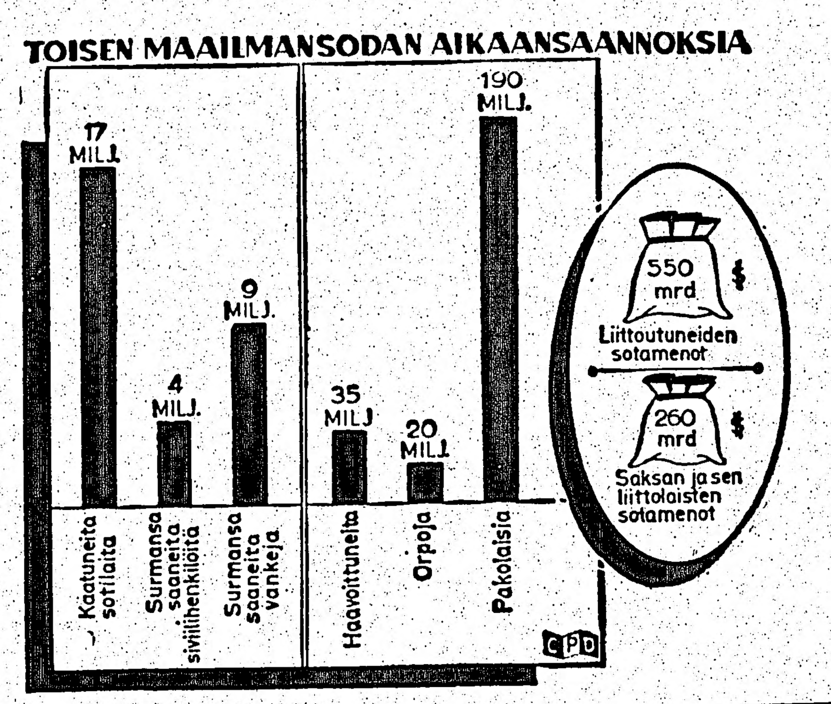

Kirjeitä

MUISTELMIA O. V. KUUSISESTA

Kävellessäni kaupungilla tuli vastaani vanha nuoruustoverini, jonka kanssa olimme ennen olleet yhdessä. Hän pysäytti minut ja kysyi, että tiedänkö, jotta Otto Ville Kuusinen on kuollut. Seurasi hetken hiljaisuus — toverini, joka on venäläinen, kertoi minulle siitä suuresta työstä, jonka Kuusinen suoritti Venäjän vallankumouksen aikana. Elämänsä loppuun asti hän pysyi uskollisena sosialistisen yhteiskunnan luomistyölle. Toverini puristi kättäni ja lähti omille teilleen minun jäädessä muistelemaan Kuusista.

Olin jo nuorena Suomessa ollessani tutustunut hänen kirjoituksiinsa. Täällä maassa olen seurannut hänen elämäntyötänsä. Poliitikkona, neuvottelijana ja taloustieteen professorina oli Kuusinen tunnettu kansainvälisesti. Hän kuoli maailman kommunistisen liikkeen yhtenä uranuurtajana.

Neuvottelijana hän joutui ratkomaan kaupallisia ja poliittisia kysymyksiä esim. Neuvostoliiton ja Ranskan välisissä keskusteluissa. New York Times-lehti kirjoitti hänestä, että pieni sisukas suomalainen sai ajettua kaikki asiat Neuvostoliiton eduksi.

Poliitikona hän kulki kehityksen mukana pitäen silmällä sosialistisen työväenliikkeen edistymistä kapitalistisen järjestelmän sisällä. Hän arvosteli niitä johtajia, jotka poikkesivat oikealta tieltä ja nimitti heitä äärioikeisto- tai äärivasemmistolaisiksi, joiden työ voi vaarantaa työväenliikkeen kehityksen kuljettamalla sen porvariston puolelle tai taisteluun työväen nousua vastaan.

Me kauemmin eläneet henkilöt olemme nähneet, että näin on käynyt. Kuusinen antoi meille suomalaisillekin monta varoittavaa lausuntoa. Hän näki vuosia eteenpäin, jota me emme nähneet, emmekä uskoneet tai ymmärtäneet. Suomalaiset kotimaassa ja ulkomailla joutuivat näiden harhaanjohtajien talutusnuoraan, mistä ovat saaneet maksaa kalliin hinnan.

Kuusinen on kuollut mutta jätti jälkeensä muistot, jotka elävät, eivätkä koskaan unohdu. — Kaskimies.

Mitä muut sanovat

MURHAMIES KONGOSSA

London Express-lehden toimitustyöläinen Michael Brown kertoo syyskuun 11 pnä New York World-Telegramissa kohtauksesta Kongon armeijan No. 1 valkoisen palkkasoturin, majuri Michael Hoaren kanssa, mikä tapahtui Grand Hotel de Lac'ssa, Albertvillessa, Kongossa. Seuraavassa on lainauksia siitä raportista:

"Dublinissa syntynyt, Lontoossa kasvanut 44-vuotias Hoare näyttää sen malliselta mieheltä, joka saattaa pyytää teitä tennispeliin. On vaikeata kuvitella, että hän oli yksinään tappanut 17 miestä, kuten hän teki vasta eilen (syyskuun 10 pnä) taistellessaan itsensä vapaaksi väijytyksestä.

"Me olemme todella kaikin hieman liikuttuneita", hän sanoi. "Mutta oltuamme tämäntapaisessa hommassa 15 vuotta, silloin on siitä vaikea luopua.

"Nautinko minä tappamisesta? Enpä tietenkään ... Asiallisesti puhuen se eilinen homma oli melko kalmankarvaista. He olivat tottumattomia, eivätkä aiheuttaneet meille paljoakaan vaivaa ... yksikään heistä ei ollut yli 18-vuotias. Joillakin heistä oli koulutodistuksensa taskussa. ... Se oli todella hyvin liikuttavaa."

Hoare ei ilmaise mitään petollista ylpeyttä. Hän sai sotilasoppinsa Burmassa panssarivoimien kapteenina; paransi sitä (sotilastaitoaan) Katangan sodassa taistellessaan pääministeri Moise Tshomben puolesta; ja nyt hänen tehtävänään on yhdistää kokonaan valkoihoisista muodostuva 1,000-miehinen palkkasoturiryhmä mikä on Kongon hallituksen kaikkien hyökkäysjoukkojen kärjessä.

"Tshombe pyysi maaliskuussa että minä kokoaisin vanhan ryhmän uudelleen — ja tässä minä nyt olen."

Juuri tällöin tuli kersantti Donald Grant (hänen henkilökohtainen henkivartijansa) (Glasgovista) kiirehtien takaisin mukanaan partaveitsi ja kuumaa vettä. "Oh, on mainiota olla hommassa jälleen, eikö olekin majuri?" hän sanoi hymyillen.

"Niin onkin, Grant", sanoi tämä pikkumies räpäyttäen sinisiä silmiään auringonpaisteessa. "Lähtekäämme jälleen hommaamme."

Grotewohlin hautajaisissa oli huomattuja suruvieraita

Berliini. — Puolue-edustajat monista maista, mukaanlukien Neuvostoliitto ja Canada, osallistuivat viime maanantaina kuolleen Saksan Demokraattisen Tasavallan pääministerin Otto Grotewohlin hautajaisiin keskiviikkona.

Walter Ulbricht, joka yhdessä Grotewohlin ja Pieckin kanssa vei johtavaa osaa Saksan Demokraattisen Tasavallan perustamisessa, oli erittäin liikuttunut tässä surujuhlassa. Neuvostoliiton edustaja tilaisuudessa oli ulkoministeri Andrei Gromyko.

Surusaattueeseen osallistui edustajia myös Canadasta, Ranskasta, Intiasta, Etelä-Afrikasta, Tshekkoslovakiasta, Unkarista, Nigeriasta ja Iranista.

GROTEWOHL OLI VANHA ANSIOITUNUT SOSIALIDEMOKRAATTI

Otto Grotewohl, joka oli alkuperäiseltä ammatiltaan kirjatyöntekijä, liittyi v. 1912 sosialidemokraattiseen puolueeseen ja oli sosialidemokraattien edustajana Braunschweigin osavaltion hallituksessa 1921—24 ja Saksan valtiopäivien jäsenenä vuodesta 1925 Hitlerin vallankaappaukseen eli vuoteen 1933 asti. Natsiaikana Grotewohl oli useita kertoja vangittuna.

Sodan päätyttyä natsien häviöön Grotewohl oli sosialidemokraattisen puolueen keskushallinnon jäsen ja työskenteli v. 1945 sosialidemokraattisen ja kommunistisen puolueen yhtymisen puolesta. Seuraavana vuonna perustettiinkin näiden puolueiden yhteenliittymä Sosialistinen yhtenäisyyspuolue, jonka keskuskomitean puheenjohtajaksi Grotewohl valittiin. Grotewohl on toiminut Saksan demokraattisen tasavallan kansankongressin puheenjohtajana 1947—49. Vuonna 1949, kun Saksan demokraattinen tasavalta muodostettiin valittiin Otto Grotewohl ministerineuvoston puheenjohtajaksi. Lokakuun alussa olisi hänen pääministerikautensa tullut jatkuneeksi 15 vuotta.

MAAN SURU JULISTETTU

Saksan sosialistisen yhtenäisyyspuolueen keskuskomitean, DDR:n valtion neuvoston ja ministerineuvoston yhteisen pääministerin Grotewohlin kuolemaa koskeneen virallisen ilmoituksen yhteydessä julisti ministerineuvosto maan suruun. Se kesti keskiviikkoiltapäivään, jolloin pääministeri haudattiin. Edesmenneen ruumis vietiin demokraattisessa Berliinissä sijaitsevaan sosialistisen yhtenäisyyspuolueen keskuskomitean taloon, missä berliiniläisillä oli mahdollisuus kunnioittaa hänen muistoaan tiistaina ja keskiviikkona.

N-liitto hylkäsi USAn ehdotuksen

United Nations. — Neuvostoliitto hylkäsi keskiviikkona Yhdysvaltain ehdotuksen, että YK:n yleiskokous muodostaisi vakituisen finanssikomitean, jonka tehtävänä oli sanoa, mitä kunkin jäsenmaan pitää tulevaisuudessa maksaa YK:n rauhanylläpitotoimista.

Neuvostoliiton edustaja Victor F. Ulanchev sanoi yleisistunnon 21stä jäsenmaasta koostuvan työryhmän kokouksessa, että Yhdysvaltain ehdotukseen sisältyy ajatus Turvallisuusneuvoston valtuuksien väärinkäytöstä.

— Amerikan sisäisessä sodassa oli yhteinen mieshukka noin 600,-000 henkeä.

PÄIVÄN PAKINA

ENTÄS SEN OMISTA TYÖLÄISISTÄ

Pitäen pääkirjoituksensa tekstinä Canadan Yhdistyneen Kirkon yleisneuvoston äskettäin hyväksymää kannanmäärittelyä, että kaikkien kristittyjen tulisi tutkia huolellisemmin kommunistien kirjoituksia, erikoisesti niitä kirjoituksia missä käsitellään kristinuskoa yleensä ja kristittyjen katsantokantaa maailmastamme, torontolainen aamulehti (Globe and Mail) myönsi puolestaan johtavassa toimituskirjoituksessaan lauantaina, syyskuun 19 pnä, että "Karl Marx ei ollut kokonaan väärässä".

Lehti myönsi heti alussa, että länsimaiden (lue: porvarien ja heidän sanomalehtiensä) kanta kommunistiopetukseen nähden ei perustu aina tosiasioihin, vaan "meidän pelkoomme" kommunistihallituksiin ja niiden subversiivisuuteen nähden. Lehti sanoi, että "meillä on ollut vaikeutta erottaa sitä, mitä kommunistit sanovat meistä, ja mitä me pelkäämme heidän tekevän meille".

Tässäpä sitä onkin tunnustusta suun täydeltä siitä, että porvarien ja heidän lehtiensä kannanottoja kommunisteihin ja ns. kommunistimaihin eivät määrittele tunnetut ja todistettavat tosiasiat, vaan "oma pelko" siitä, mitä kommunistit oletettavasti heille tekevät!

Ja edelleen:

"Pohjois-Amerikassa näyttää vain vissi osa akateemikoista pystyvän kommunistiaatteiden arviointiin niiden todellisen arvon mukaan. Se on valitettavaa, sillä Marx Engels, Lenin ja heidän intellektuaaliset jälkeläisensä voisivat ehkä opettaa meille paljonkin yhteiskunnastamme ja siitä maailman viidakosta, missä elämme.

"Esimerkiksi kymmenen vuotta sitten kommunistien kirjoitukset jälellejääneistä maista olisivat antaneet meille erittäin arvokkaita vihjeitä siitä, mitä ei pitäisi tehdä ulkopoliittisesti. Leninin tutkimus kapitalismin ja imperialismin välisistä suhteista on monista heikkouksista huolimatta vieläkin hyödyllinen asiakirja kaikille niille jotka haluavat ymmärtää mitä Ghanan presidentti Kwame Nkrumah tarkoittaa kun hän puhuu uuskolonialismista.

"Kommunistioppineet käsittivät pikemmin kuin me, että vaikka joillakin vastasyntyneillä mailla on kommunistimallinen hallitusrakennelma, niitä (maita) ei innoita niinkään paljoa kommunistioppi tai rakkaus Neuvostoliittoon, kuin poliittisen ja taloudellisen kehityksen ongelmat.

"Me olemme olleet erikoisen vastahakoisia käsittelemään kommunistien arvostelua meidän omasta, n.s. kapitalistisesta yhteiskunnastamme johtaen se melkoiseen itsetuntemuksen menetykseen. Tämän vuoksi on rohkaisevaa, että Canadan Yhdistyneen Kirkon Yleisneuvosto antoi yleisen hyväksymisen raportille, missä esitetään, että kaikkien kristittyjen tulisi tutkia tarkemmin kommunistien kirjoituksia, erikoisesti niitä, missä kosketellaan uskontoa ja kristillistä katsomusta maailmasta ..."

Kas näin!

Mutta kysymys ei ole ainoastaan "kommunistien kymmenen vuotta sitten julkaisemista kirjoituksista" ja siitä, että niihin tutustuminen olisi auttanut monessa asiassa, kuten Globe and Mail sanoo.

Eräitten kommunistien kirjoituksiin ja puheisiin olisi kannattanut mainiosti tutustua toisen maailmansodan edellä ja myös viisentoista vuotta sitten, jolloin sir Winston Churchill aloitti Fultonissa pitämänsä puheen muodossa vieläkin käynnissä olevan "kylmän sodan". Ilmeistä on, että kommunistien ja muiden rauhanpuolustajain kirjoituksiin Koreasta sekä viimeksi Etelä-Vietnamista ja Kyproksesta olisi myös kannattanut tutustua.

Tosiasiassa Globe and Mailin toimittajat voisivat hyvällä syyllä selailla tiistaisen numeronsa (jonka toimituskirjoituksesta ylläoleva on lainattu) sivuja ja lukea huolella tutkien lehden omia uutistietoja kommunistien edesottamisista.

"Venäjä ei pelkää työpaikkojen vähenemistä", sanotaan sen uutistiedossa missä selostetaan Canadassa vierailevan neuvostoliittolaisen elektrooniasiantuntijan, professori I. S. Efremovin lausuntoa.

Prof. Efremov ja 10 muuta neuvostoliittolaista oppinutta on nyt Canadassa tutustumiskäynnillä ja Torontossa maanantaina antamassaan haastattelussa oli prof. Efremov sanonut Globen uutistiedon mukaan, että koneiden ottaessa miesten paikat työmailla, Neuvostoliitossa lyhennetään työpäivää jatketaan lomaa ja käytetään työvoimaa muihin hyödyllisiin tarkoituksiin. Esimerkkinä hänen kerrotaan maininneen, että rautateiden sähköistämisen ja automatisoinnin perusteella Neuvostoliiton veturien miehistömäärä on vähentynyt kolmesta yhteen. Sitten hän kertoi (Globe and Mailin mukaan):

"Automatisoinnin edistyessä meidän maassamme, me tulemme lyhentämään työpäivää ja työviikkoa ja me voimme siirtää työvoimaa joihinkin sellaisiin teollisuuksiin, joissa on puutetta miesvoimasta, kuten esimerkiksi kemikaaliteollisuuteen ..."

Puhuessaan nyt siitä, että he ja kapitalistinen maailma yleensä, olisi voinut edukseen tutustua kymmenen vuotta sitten julkaistuihin kommunistien kirjoituksiin, Globen toimittajat ja ennenkaikkea he, jotka toimittajillekin palkat maksavat, voisivat leikata lehdestään pois yllämainitun professori Efremovin kirjoituksen ja liimata sen hattunsa vuoriin.

Juuri automatisoinnin vuoksi — kieltäessään latomotyöläisiltään kaiken edun ja hyödyn automatisoinnin tiimoilta — ovat Toronton päivälehdet, Globe and Mail mukaanluettuna, aloittaneet katkeran luokkasodan omia kirjaltajiaan eli latojiaan vastaan. Latojat eivät ole pyytäneet mitään muuta kuin sitä, että mitä vähän lisätöitä automatisointi antaa (automaattisten kojeiden huolto ym.) työpaikkojen menetyksien tilalle, ne tulisi antaa kirjaltajain union jäsenille yhdessä palkka- ja työolosuhteiden pikkuparannusten kera.

Kysymys on juuri siitä, mistä professori Efremov Globen palstoilla puhuu — että automatisoinnin vähentäessä työmahdollisuuksia pitäisi lyhentää työpäivää ja työviikkoa sekä järjestää muita töitä niille, joiden paikalle tulevat automaattisesti toimivat koneet.

Totta tietenkin on, että "kommunisteilla" ei ole mitään yksinoikeuksia tällaisiin esityksiin ja ehdotuksiin. Kommunisteilla ei ole nyt siinä suhteessa sen enempää yksinoikeuksia kuin heillä on ollut niitä rauhan puolustamisessa jne. Mutta kun kommunistit esittävät niin selkeästi päteviä parannuskeinoja, kuin esittää professori Efremov niin silloin on kustantajilla syytä toteuttaa Globe and Mailin toimitusohjelmaa ja tutustua perusteellisesti kommunistien kirjoituksiin mm. automatiokysymyksestä. — Känsäkoura.

Urheilua

Canadan o-joukkue lähtee Tokioon 1 p.

Toronto. — Suurin osa Canadan olympiajoukkueesta lähtee Tokiossa pidettäviin olympialaisiin torstaina, lokakuun 1 päivänä. Koripallojoukkue, jonka täytyy otella karsintakilpailuissa voidakseen osallistua kisoihin, on jo Tokiossa samoin kuin purjehdusjoukkuekin.

Kisat alkavat lokakuun 10 päivänä ja kestävät lokakuun 24 päivään. Muutamia canadalaisia urheilijoita kutsutaan olympialaisten jälkeen Osakasa pidetäviin Britannian kansojenyhteisön ja USA:n rata- ja kenttäurheilukilpailuihin.

Seuraavaksi on urheilijat, joihin Canadan urheilijat ottavat osaa.

Miesten rata- ja kenttäurheilussa: 100 m., 200 m., 5,000 m., 10,000 m. ja maratoonin juoksussa sekä soutukilpailuun ja melontaan.

Taitoratsastukseen osallistuu Canadasta kaksi. Canada ottaa myös osaa kumpaankin naisten ja miesten miekkailuun sekä nyrkipalloon.

Lisäksi canadalaisia osallistuu voimisteluun, judopainiin, ammuntaan, painonnostoon ja painiin. Painissa on höyhensarjan edustajana Matti Jutila Sudburystä.

Miesten uinnissa Canada on edustettuna seuraavissa lajeissa: 100 m., 400 m. vapaauinti, 200 m selkäuinti, 200 m perhosuinti, 400 m selkäuinti, joka on uusi olympialaji, 800 m viestiuinti jne ja hyppyihin ponnahdus.

Naisten uinneissa Canada osallistuu 100 m vapaauintiin, 400 m vapaauintiin, 100 m selkäuintiin, 100 m perhosuintiin, 400 m vapaaseen viestiuintiin, 400 m selkäuintiin ja hyppyihin.

Kisoihin osallistuvien tunnetuimpien canadalaisten urheilijoiden joukossa ovat Harry Jerome, joka juoksee pikamatkoja, Bruce Kidd, joka juoksee 5,000 ja 10,000 metriä sekä maratoonia. Tunnetuimpana canadalaisena naisuimarina joukkueessa on Mary Stewart.

—•—

Maailman suurin stadion Prahassa

Näin olympialaisten lähestyessä kerrotaan, että maailman suurin stadion on Prahassa sijaitseva Strahov-Stadion, joka valmistui 1934. Sen katsomoon mahtuu 240,000 ihmistä ja kentälle vielä 40,600 esiintyjää.

Suurin jalkapallostadion on Brasiliassa Rio de Janeirossa. Tällä Maracana-stadionilla on paikat 150,000 katsojalle, mutta heinäkuun 1 pnä 1950 sinne ahtautui 200,000 ihmistä seuraamaan Brasilian ja Uruguayn välistä yhteenottoa jalkapallossa. Kolme metriä korkea verkkoaita erottaa katsojat pelaajista.

Rooman ajan stadioneista — oli suurin Rooman Colosseum, joka valmistui vuonna 80. Sitä käytettiin lähinnä gladiaattoritaistelujen näyttämönä. Suurimmat kisat järjesti aikanaan keisari Trajanus. Ne kestivät 117 päivää ja niiden kuluessa 4,941 gladiaattoriparia otti mittaa toisistaan.

Maailman suurin sisähalli on Atlantic Cityssä, USA:ssa. Sen katsomoon mahtuu 41,000 ihmistä ja sen lattiapinta-ala käsittää kaikkiaan 2,8 hehtaaria. Päähalli on 144 metriä pitkä, 76 metriä leveä ja 40 metriä korkea.

Sota sortaa, rauha...

(Jatkoa edelliseltä sivulta)

järjestyksessä, lähinnä viitattaksesi siihen, miten arvokkaita maamme ulkomaankaupalle ja talouselämälle ovat nämä vakiintuneet kauppasuhteemme aikana, jolloin kiinnostus Neuvostoliiton suurin markkinoihin kaikilla tahoilla maailmassa voimakkaasti lisääntyy.

Luottamuksen ja ystävyyden politiikan tuloksellisuus ilmenee ehkä havainnollisimmin viime vuonna voimaan tulleessa sopimuksessa Saimaan kanavan neuvostoliittolaisen osan vuokraamisesta Suomelle. Pyrkimystä saada Saimaan kanava uudelleen avatuksi liikenteelle ilmeni Suomen puolella jo sodan jälkeen, kun uusi valtakunnanraja katkaisi kanavan vuonna 1940. Tätä koskevia esityksiähän tehtiin Neuvostoliiton hallitukselle jo Moskovan rauhanneuvotteluissa ja sitten uudelleen 1940-luvun lopulla ja 1950-luvulla. Nämä esitykset eivät johtaneet tuloksiin. On helppo havaita, miksi ne vuonna 1960 sitten lopullisesti johtivat myönteiseen ratkaisuun ja entisen pitkää asiaa koskevaan sopimukseen: suhteet maittemme välillä olivat saavuttaneet sen asteen että Neuvostoliiton hallitus piti mahdollisena avata rajansa ja vuokrata valtakuntansa aluetta naapurilleen, mikä tietävästi tapahtui ensi kerran naapurivaltamme historiassa.

On ollut mielenkiintoista havaita, että mitä kauemmin tätä naapurisuhteemme luottamuksen, puolueettomuuden ja rauhan politiikkaa, Paasikiven-Kekkosen linjaa, on toteutettu, sitä laajempien piirien ymmärtämys ja tuki on tullut sen osaksi ja sitä kapeammaksi on käynyt sitä epäilevien ja arvostelevien piirien kannatuspohja. Sanotaan, että suomalainen ei usko ennenkuin kokee. On koettu ja on alettu uskoa. Tänä päivänä meidän on kuitenkin paikallaan muistaa, että tämän poliittisen linjan läpiajaminen on sinnikkään ja rohkean työn tulos, työn, jota ovat johtaneet valtiolliset johtohenkilöt mutta johon on myös osallistunut kansalaisia yhteiskunnan kaikilta portailta.

Viime vuoisen aikana on voitu useissa yhteyksissä, viimeksi ulkoministeri Gromykon vieraillessa luonamme viime keväänä, molemmin puolin todeta, että Suomen ja Neuvostoliiton suhteet ovat hyvällä kannalla. Välillämme ei ole ratkaisemattomia poliittisia ongelmia ja rauhanomainen keskinäinen kanssakäyminen on rikasta. Tähän on päästy noudattamalla ennakkoluulottomasti rauhanomaisen rinnakkainelon periaatetta, jonka mukaan ystävyys ja yhteistyö erilaisia yhteiskunnallisia järjestelmiä edustavien maiden välillä ei ole vain mahdollista vaan suorastaan välttämätöntä rauhan ylläpitämiseksi. Emme ole käsittäneet rauhanomaisen rinnakkainelon ajatusta ahtaasti tarkoittamaan vain pidättymistä voimakeinojen ja väkivallan käytöstä valtioiden välisissä suhteissa. Katsomme sen sisältävän myös myönteisen, ennakkoluulottoman ja suvaitsevaisen suhtautumisen kansojen väliseen yhteistoimintaan ja vuorovaikutukseen elämän eri aloilla.

Hyvät kuulijat.

Kaksikymmentä vuotta ei ole kansojen vaiheissa eikä historian valokeilassa kovin pitkä aika. Mutta se on kuitenkin niin pitkä taival, että taitettuaan sen kulkija on oikeutettu luomaan katseensa hetkeksi taaksepäin ja arvioimaan kulkemansa taipaleen laatua.

Tässä tapauksessa on varsin mieluista todeta, että Suomen kansainvälisen aseman kehitystä viime 20 vuoden aikana, koska tuo kehitys on ollut niin monessa mielessä myönteistä ja rohkaisevaa. Olemme rakentaneet lujan naapuriluottamuksen suhteessamme Neuvostoliittoon ja olemme kiinteästi mukana pohjoismaisessa yhteistyössä; olemme tulleet mukaan YK:n kansojen perheeseen, olemme saavuttaneet puolueettomuuspolitiikallamme sekä Neuvostoliiton että johtavien länsivaltojen näkyvän tunnustuksen ja luottamuksen; ja olemme voineet turvata meille tärkeät kauppapoliittiset edut niin Neuvostoliiton kuin läntisillä markkinoilla.

Kaikki tämä on luonut pohjan myös mahdollisuuksillemme toimia — sellaisin voimin kuin pienellä maalla on käytettävissään — aktiivisesti rauhan ja kansainvälisen yhteisymmärryksen hyväksi yli ideologisten ja liittorajojen.

Tämä kaikki suotuisa ulkopoliittinen kehitys on tapahtunut sellaisella tavalla, että olemme voineet säilyttää Suomen kansan perinnäisen yhteiskuntajärjestyksen ja kansallisen erikoisluonteemme sekä samalla rikastuttaa elämäämme ja sen sisältöä. Pohjan tälle kehitykselle loi 20 vuotta sitten Suomen ja Neuvostoliiton välillä solmittu välirauhansopimus. Se lopetti suhteissamme sotien onnettoman kauden. Se aloitti niissä rauhan ajan. Olemme vakuuttavalla tavalla kokeneet elämässämme todeksi, että sota sortaa, rauha rakentaa.

— Maapallon korkein putous sijaitsee Venezuelassa ja sen korkeus on 980 metriä. Putouksen nimi on Angel.

Toronton kuulumisia

Toronto. — Täällä Torontossakin olemme sanoneet hyvästit kesäisille touhuillemme. Kesän viettopaikkamme Tarmolakin on pian kunnostettava talvea varten.

Järvien rannoilla, yksityisten kesämökeillä, ei ole enää niin kiirettä kuin oli kesän kauniina ja helteisinä päivinä. Siksipä onkin Don haali avannut taas ovensa meille kaikille, talvisia toimintoja varten ja toivottaa meidät tervetulleeksi.

Pohjolaiset ovatkin ottaneet etuoikeuden järjestää kabaretin lokak. 16 pnä ja sitten 18 päivänä lokakuuta on haalin avajaisjuhla. Toimen naiset järjestävät laatikkopäivälliset lokakuun 25 päivänä ja joulukuun 13 päivänä on heillä kiikarissa tavanmukaiset joulumyyjäiset.

Laulukuoro ja Yritys ovat myöskin saaneet päivänsä syystoimintakautta varten, eikä meidän lapsiakaan ole unohdettu, sillä heillä on joulujuhla joulukuun 20 päivänä. Niinpä sitten olemmekin taas oikeilla raiteilla ja pääsemme reippaaseen toiminnan alkuun.

Don haalin näyttämö kutsuu myöskin kaikkia näyttämötyöhön innostuneita yhteiseen näyttämöharrastajain kokoukseen, joka pidetään maanantaina, syyskuun 28 päivänä kello 8 illalla. Toivomme, että saadaan näyttämötyö heti syysnäyttämökautta varten hyvään vauhtiin.

Kaikista Don haalin hommista tulemme, kuten aina ennenkin, näkemään mainostusta lehtiemme palstoilla.

Siis kaikki mukaan talvitoimintaan. Kun kaikki puhallamme yhteen hiileen, niin sen hehku lämmittää meitä kaikkia ja yhteistä toimintaa sekä ajanviettopaikkamme yli talven kylmien viimojen.

Tervetuloa mukaan. — A.O.

— Nopea konekirjoittaja voi kirjoittaa noin 150 sanaa minuutissa.

URHEILUTIETOA PÄTKITTÄIN

Toiminta kohoaa Torontossa

Toronto. — Lehtimetsät ovat täällä alkaneet muuttua kellertäviksi ja lämpömittarit ovat lähemmäksi 70 F. astetta.

Tähän asti olemme kuunnelleet lintujen laulua, mutta nyt on meidän vuoromme ryhtyä laulamaan joka keskiviikkoiltana. Keskiviikkoiltaisin voivat kaikki tulla Don haalille ja liittyä kuoroon aina satapäiseen joukkoon asti.

Perjantaina lokakuun 16 pnä on Don haalilla kabaretti. Silloin ovat paikat varmaankin täynnä ja syksyinen synkkyys muuttuu kirkkaudeksi kauniissa valaistuksessa, yleisessä kiiltopuhtaudessa ja tanssimusiikin tunnelmissa. Tervetuloa.

Don haalin avajaisjuhlat pidetään sunnuntaina, lokakuun 18 päivänä, alkaen kello 4 iltapäivällä. Tällöin meillä on tilaisuus seurata lukuisia ohjelmaesityksiä, että kyllä sopii pyörät kääntää kohti Torontoa pidempienkin matkojen takaa ja tulla etsimään virkistystä elämään.

Osastomme syyskuun 14 päivänä pidetyssä kokouksessa keskusteltiin lehtiemme levitystyöstä. Vaikeuksia on, mutta kyllä niitä tilauksia tulee niin kuin ennenkin ja kuota täyteen. Meillä kyllä olisi paljon menetettävää ja voitettavaa kuten uusille demokraateilla, mutta on tullut tavaksi sanoa, että kaikille tuttaville tulee Vapaus ja Liekki, mitä minä voin tehdä. Yhtä hyvin kuin ennenkin löytyy vieläkin sellaisia tuttavia, joille ei Vapautta ja Liekkiä tule, jos vaan alkaisimme tätä työtä tekemään. On ihmisiä, joita on kohdannut kova onni ja jotka eivät voi elää muulla kuin käsivarsiensa voimalla. Kun nämä ihmiset tulevat tietämään, että lehtemme ovat ainoat heidän asiallaan ja heidän mukanaan kamppailussa paremman toimeentulon puolesta, niin kyllä tilauksia alkaa tulla.

Täällä kuoli Queen Elizabeth-sairaalassa pitkäaikainen Toronton asukas Kalle Henrik Moilanen. Hän oli syntynyt Suomessa Oulun kaupungissa toukokuun 11 päivänä 1894. — N.

— Kaspianmereen juoksevan Volga-joen pituus on 3,694 kilometriä sen vesialueen ollessa 1,460,000 neliökilometriä.

—Saharan erämaa Afrikassa on 5,200 kilometriä pitkä ja 2,700 kilometriä leveä ja sen pinta-ala on noin 9 miljoonaa neliökilometriä. Siis lähes Euroopan suuruinen.

Maailman turuilta

MUTTA LOPPU OLI SURKEA

Theale, Englanti. — Tämän maaseutupaikan asukkaat Lontoon länsipuolella jonottivat tiistaina ilmaisia ryyppyjä sen jälkeen kun noin 100:n gallonan tynnyri putosi yhteenajon vuoksi kuorma-autosta.

Varustettuna maitopulloilla, mukeilla jne. asukkaat täyttivät astiansa viinin vuotaessa pois tynnyristä.

Viinin loputtua tynnyristä asukkaat katselivat kaihomielisinä kun palokuntalaiset juoksuttivat letkuistaan vettä ja pesivät tiellä lammikoita tehneen viinin pois.

VAARAN TODISTUKSEN ANTAMINEN ON SYNTIÄ

Washington. — Pitäessään tiistaina TV:n välittämän vaalipuheen senaattori Barry Goldwaterin hyväksi, Yhdysvaltain entinen presidentti Dwight Eisenhower huomioi ilmeisesti, että republikaanien presidenttiehdokkaan sotaisilla puheilla on huono kaiku kansanjoukkojen keskuudessa koska hän vakuutti, että Goldwater ja hänen varapresidentitehdokkaansa, William Miller, eivät ole muka "sodanlietsojia".

Pyörremyrskyn vaaraa ei ole

Tokio. — Japanni säätieteilijät ennustivat tämän viikon alussa hienoa säätä Tokion olympialaisten ensimmäisiksi päiviksi ja pilvistä taivasta ja sateita kisojen loppuajaksi.

Urheilijoiden ja toimitsijoiden ei kisojen aikana tarvitse pelätä pyörremyrskyjä, vaikkakin ne saattavat saapua Japaniin aikaisemmin tässä kuussa. Olympialaiset pidetään lokakuun 10—24 päivän välisenä aikana.

Lämpötila on tavallista alhaisempi lokakuun 20 päivään saakka, mutta nousee kuun lopulla.

Yksiraiteinen valmis Tokiossa

Tokio. — Maailman pisin yksiraiteinen rautatie, joka johtaa Tokion kansainväliseltä lentokentältä kaupungin keskustaan, avattiin liikenteelle.

Japanilainen Hitachi-yhtymä on yhdessä länsisaksalaisen Alweg-yhtymän kanssa rakentanut junavaunut, jotka suoriutuivat 13,2 km:n matkasta 15 minuutissa.

Junien on laskettu kykenevän kuljettamaan 101,520 matkustajaa vuorokaudessa, mikä hyvin riittää lentokentän nykyisen matkustajaliikenteen tarpeisiin.

Radan omistavan yhtiön taholta kerrottiin junan voivan saavuttaa 100 km:n tuntinopeuden.

Don haalin kalenteri

Pohjalaiset järjestävät kabaretin perjantaina, lokakuun 16 pnä. Tarjoilu alkaa kello 7 illalla ja tanssi kello 9, kestäen kello 1 aamulla. A. Vickman ja Mannisen veljekset soittavat.

Sunnuntaina, lokakuun 18 päivänä on Don haalilla avajaisjuhla, joka alkaa hyvällä ohjelmalla kello 4 iltapäivällä.

Toimen naiset järjestävät laatikkopäivälliset sunnuntaina, lokakuun 25 päivänä.

Finlandia-kuoron harjoitukset pidetään joka keskiviikkoilta kello 8. Konsertti tulossa.

Kaikkia näyttämötyön harrastajia pyydetään saapumaan yhteiseen kokoukseen maanantaina, lokakuun 28 päivänä, kello 8 illalla.

Hollantikin vie kemiantehtaita

Hollanti on tullut ensimmäisen kerran mukaan kemian tehtaiden kauppoihin idän markkinoille. Hollantilaisen konerakennusfirman, Continental Engineering Co:n ja Neuvostoliittolaisen ulkomaankauppaelimen, Techmashimportin kesken on allekirjoitettu sopimus kahden kemian tehtaan toimittamisesta. Kaupan arvo on 45 miljoonaa ruplaa.

Näissä kahdessa tehtaassa tullaan valmistamaan kaprolactamia, joka on eräs tekokuitujen tärkeä perusraaka-aine. Lopputuotteet palvelevat sekä teollisuutta että kulutustavaroita. Konetoimitukset alkavat 1965 ja tehtaat käynnistetään 1967. Continental Engineering ei ole ollut aikaisemmin liikesuhteissa Neuvostoliittoon. Kauppasopimus allekirjoitettiin Lontoossa, missä Neuvostoliiton edustajat ovat tehneet muitakin suuria kemian tehtaiden kauppoja.

— Toistaminen luo tavat. Aluksi ne ovat hentoja kuin hämähäkin verkot, sitten ne tulevat lujiksi kuin teräs.

— Arvellaan, että ihminen (Lappalainen) asettui Suomeen noin 5,500 vuotta e.kr.

— Viikinkien retkeilyjen aika vallitsi vuosina 800—1000 j.kr.

HENKILÖKOHTAINEN

JOULU- ja UUDEN VUODEN TERVEHDYKSENNE

VAPAUDEN JOULUNUMEROIHIN

jotka ilmestyvät:

Lännen numero jouluk. 15 pnä
Itä-Canadan joulukuun 17 pnä

Teillä on erinomainen tilaisuus lähettää Vapauden välityksellä joulu- ja uuden vuoden tervehdyksenne ystävillenne ja tuttavillenne kautta maan.
Te voitte valita henkilökohtaisen, erikoiskehyksessä olevan tervehdyksen, joita on $2.00, $3.00, $4.00 ja $5.00 hintaisia, kirjoittamalla nimenne ja osoitteenne valitsemaanne tervehdysmalliin. Lähettäkää se maksun kanssa Vapauden konttoriin tai antakaa paikkakuntanne asiamiehelle.

HYVÄÄ JOULUA
JA ONNEA
UUDELLE VUODELLE

toivotamme kaikille
tovereillemme ja
ystävillemme!

(Nimi)

(Osoite)

Hinta $3.00

HAUSKAA JOULUA
JA ONNELLISTA
UUTTA VUOTTA

toivotamme
kaikille ystävillemme!

(Nimi)

(Osoite)

Hinta $2.00

Vapaus Publishing Company Limited
Box 69 Sudbury, Ont.

PALMIRO TOGLIATTIN MUISTIO

OSA III

SUHTEET SIIRTOMAIDEN JA ENTISTEN SIIRTOMAIDEN LIIKKEISIIN

Pidämme liikkeemme kehityksen kannalta erittäin tärkeänä laajojen keskinäistä tutustumista ja yhteistyötä edistävien suhteiden aikaansaamista kapitalististen maiden kommunististen puolueiden ja siirtomaiden sekä entisten siirtomaiden vapautusliikkeiden kesken. Näitä suhteita ei pidä solmia ainoastaan näiden maiden kommunistisiin puolueisiin, vaan kaikkiin niihin voimiin, jotka taistelevat riippumattomuuden puolesta ja imperialismia vastaan jopa äskettäin vapautuneiden maiden hallituspiireihinkin, missä se on mahdollista, niissä maissa, joilla on edistykselliset hallitukset. Tavoitteeksi on otettava yhteisen konkreettisen ohjelman aikaansaaminen taistelusta imperialismia ja kolonialismia vastaan. Rinnan tämän kanssa meidän on perehdyttävä syvemmin kysymykseen entisten siirtomaiden kehitysteistä, sosialistisen tavoitteen sisällöstä näissä maissa jne. Kysymys on uusista tehtävistä, joita ei tähän mennessä ole valaistu. Juuri tästä syystä olisimme tervehtineet ilolla, kuten jo olen sanonut, kansainvälistä kokousta, joka olisi kokonaan omistettu näille kysymyksille; joka tapauksessa niille olisi omistettava kaikin tavoin yhä enemmän huomiota koko työssämme.

SOSIALISTISEN MAAILMAN ONGELMA

Uskon voivani ilman erehtymisen pelkoa sanoa, että kiinalaisten ja albanialaisten raivokkaat ja häpeälliset hyökkäilyt Neuvostoliittoa, NKP:tä, sen johtajia ja ennen kaikkea toveri Hrushtshevia vastaan eivät ole johtaneet todella merkittäviin seurauksiin joukkojen keskuudessa, vaikka porvarillinen ja hallituspropaganda ovatkin käyttäneet perinpohjin hyväkseen tätä kampanjaa. Neuvostoliiton arvovalta ja sen nauttima kunnioitus joukkojen keskuudessa ovat pysyneet valtavina. Kiinalaisten ylen karkeat parjaukset (Neuvostoliiton porvarillistumisesta yms.) eivät ole tehonneet lainkaan. On päinvastoin oltu hämmästyneitä sen johdosta, että neuvostoliittolaiset teknikot kutsuttiin kotiin Kiinasta.

Joukkoja askarruttaa sen sijaan, samoin kuin monia kommunistejakin (ainakin meillä) itse tosiasia näin ankaran ristiriidan syntymisestä kahden maan välillä, joista kahden suuren vallankumouksen voiton kautta on tullut sosialistisia. Tämä tosiasia tuo jälleen keskustelun alaisiksi itse sosialismin periaatteet, ja me joudumme näkemään paljon vaivaa selittäessämme, millaiset ovat olleet sen puolueen ja niiden henkilöiden toimintaan vaikuttaneet historialliset ja poliittiset olosuhteet, jotka ovat olleet mukana luomassa nykyistä ristiriitaa ja selkkausta. Tähän on vielä lisättävä, että Italiassa asuu laajoilla alueilla köyhiä talonpoikia joiden keskuudessa Kiinan vallankumous on ollut melkoisen suosittu talonpoikien vallankumouksena. Se velvoittaa puolueen käymään keskusteluja, arvostelemaan ja torjumaan kiinalaisten näkökantoja jopa julkisissakin kokouksissa. Kukaan ei sen sijaan välitä albanialaisista, vaikka meillä on etelässä joitakin kansantieteellisiä albaniankieltä puhuvia ryhmiä.

Paitsi selkkausta kiinalaisten kanssa on kuitenkin muita sosialistisen maailman ongelmia, joihin pyydämme kiinnittämään huomiota.

Ei ole oikein puhua sosialistisista maista (ei edes Neuvostoliitosta) ikään kuin näissä maissa kaikki aina sujuisi erinomaisen hyvin. Siinä on tehty virhe esimerkiksi näitä maita koskevassa luvussa vuoden 1960 päätöslauselmassa. Kaikissa sosialistisissa maissa esiintyy jatkuvasti vaikeuksia, ristiriitoja ja uusia ongelmia, jotka on esitettävä niiden oikeassa valossa. Pahinta on antaa se vaikutelma, että kaikki sujuu aina hyvin ja sitten yhtäkkiä havaita, että meidän on pakko puhua vaikeista tilanteista ja selittää niitä. Ei ole kuitenkaan kysymys vain erillisistä tapauksista. Sosialismin taloudellista ja poliittista rakentamista koskevat ongelmat tunnetaan kokonaisuudessaan länsimaissa liian ylimalkaisesti ja jopa liian primitiivisesti. Tunnemme liian vähän eri maiden tilanteessa erilaisia suunnittelumenetelmiä ja niiden etenevässä muuttumisessa esiintyviä eroavuuksia, käytettyjä menetelmiä ja vaikeuksia, joita esiintyy eri maiden taloudellisen integraation alalla ja niin edelleen.

Tietyt tilanteet ovat vaikeasti ymmärrettävissä. Monessa tapauksessa on saatu sellainen vaikutelma, että johtavissa ryhmissä on mielipide-eroavuuksia, mutta ei ymmärretä, onko asia todella näin ja minkälaisia nämä eroavuudet ovat. Kenties olisi joskus hyödyllistä, että sosialistisissakin maissa käytäisiin avoimia keskusteluja ajankohtaisista kysymyksistä johtajien osallistuessa näihin keskusteluihin. Se olisi omiaan lisäämään sosialistisen järjestelmän arvovaltaa ja sen nauttimaa arvonantoa.

Stalinin arvostelu on jättänyt, eikä sitä pidä salata, melko syviä jälkiä. Kaikkein pahinta on tietty annos skeptisismiä, jolla meitä jopa hyvin lähellä olevat piirit ottavat vastaan uutiset uusista taloudellisista ja poliittisista saavutuksista. Sitä paitsi arvellaan, että yleensä ei ole ratkaistu kysymystä Stalinin palvonnan juurista ja niistä syistä, joiden vuoksi tämä palvonta tuli mahdolliseksi. Pyritään tutkimaan, minkälaisia ovat voineet olla ne poliittiset virheet jotka ovat olleet omiaan synnyttämään tämän palvonnan. Tämä keskustelu on käynnissä puolueen historioitsijoiden ja pätevien voimien keskuudessa. Emme pyri tyrehdyttämään tätä keskustelua, sillä se johdattaa meidät vallankumouksen ja sen vaikeuksien historian syvempään tuntemukseen. Suosittelemme kuitenkin varovaisuutta johtopäätöksissä samoin kuin tutustumista Neuvostoliitossa valmistettaviin julkaisuihin ja tutkimuksiin.

Suurinta huomiota herättää kuitenkin tänä päivänä, kun on kysymys Neuvostoliitosta ja muista sosialistisista maista, erikoisesti kysymys sen Stalinin aikaansaaman järjestelmän voittamisesta, joka rajoittaa ja hävittää demokraattisia sekä henkilökohtaisia vapauksia. Kaikissa sosialistisissa maissa ei eteemme avaudu samanlainen kuva. Yleinen vaikutelma on se, että on havaittavissa hitautta ja vastustusta palattaessa leniniläisiin sääntöihin, jotka turvasivat sekä puolueessa että sen ulkopuolella laajan mielipideilmaisun ja keskustelun vapauden, kulttuurin, taiteen ja jopa politiikankin alalla.

Meidän on vaikea ymmärtää tätä hitautta ja vastustusta, ennen kaikkea kun otamme huomioon nykyiset olosuhteet, kun ei enää ole kapitalistista ympäristöä ja kun taloudellinen rakennustyö on tuonut suurenmoisia saavutuksia. Me pidämme aina perustanamme sitä ajatusta, että sosialismi on järjestelmä, joka takaa työtätekeville kaikkein laajimman vapauden ja jossa viimeksi mainitut todella osallistuvat järjestyneesti koko sosiaalisen elämän johtamiseen. Sen tähden tervehdimmekin ilolla jokaista periaatteellista kannanottoa ja jokaista tosiasiaa, joka osoittaa, että todellisuus on sellainen kaikissa sosialistisissa maissa eikä yksinomaan Neuvostoliitossa. Tosiasiat, jotka toisinaan osoittavat päinvastaista, koituvat sen sijaan vahingoksi liikkeellemme kokonaisuudessaan.

Muuan seikka, joka meitä askaruttaa ja jota emme pysty oikein käsittämään, on se, että sosialististen maiden kesken on havaittavissa pyrkimystä keskipakoisuuteen. Siihen sisältyy vakava ja ilmeinen vaara johon neuvostoliittolaisten tovereiden pitäisi meidän käsityksemme mukaan kiinnittää huomionsa. Epäilemättä on olemassa elpyvää nationalismia. Me tiedämme kuitenkin, että kansallistunne on vakiotekijä työväenliikkeessä ja sosialistisessa liikkeessä melko pitkän vaiheen aikana jopa vallanoton jälkeenkin. Taloudellinen edistys ei hävitä tätä tunnetta, se elättää sitä. Jopa sosialistisessakin leirissä pitää ehkä (korostan tätä "ehkä"-sanaa, sillä me emme tunne monia konkreettisia seikkoja) olla varuillaan ulkonaisen ja pakotetun yhdenmukaisuuden suhteen ja ajatella, että yhtenäisyyden pitää syntyä ja kestää eri maiden erilaisuuden ja täydellisen itsenäisyyden vallitessa.

Ja päätteeksi, olemme sitä mieltä, että jopa silloinkin, kun on kysymys sosialistisista maista, meillä täytyy olla riittävästi rohkeutta suhtautua kriitillisesti moniin tilanteisiin ja moniin kysymyksiin, jos tahdotaan luoda perusta paremmalle keskinäiselle ymmärtämykselle ja kinteämmälle yhtenäisyydelle koko liikkeessämme.

ITALIAN TILANNE

Minun olisi lisättävä monia asioita selostaakseni täsmällisesti tilannetta maassamme. Nämä huomautukset ovat kuitenkin jo liian pitkät, ja pyydän sitä anteeksi. On parempi jättää puhtaasti Italiaa koskevat kysymykset suullisten selitysten ja tiedotusten varaan.

ERIKOISHINNOILLA
MATKA-, LOMA- JA TAVARAVAKUUTUKSIA, SAMOIN
TULO-, OMAISUUS-, LÄÄKÄRI-, Y.M. VAKUUTUKSIA.
O. K. JOHNSON & ASSOCIATES LIMITED
(Täydellinen vakuutustoimisto)
697 Bay Street, Toronto, Ontario, toimistopuhelin EM 6-8586
OLAVI NUMMINEN kotiin HI 4-3356 — HELEN HIRVONEN kotiin WA 3-4378

Irvokkaan hauska
MARK TWAIN'in KIRJAUUTUUS
"MATKAKIRJEITÄ MAASTA"
NYT SAATAVANA
215 sivua — Hinta sid. $3.70

Kaikki DeVoton kokoama aineisto on sellaista, mitä Twain ei eläessään julkaissut. Monissa kirjoitelmissaan hän näet häikäilemättä pilkkaa ihmisten tekopyhyyttä, hauskan irvokkaasti tosin, mutta myös viiltävästi maallin osuen.
Teoksen toisena hallitsevana piirteenä on mielikuvituksen raisu leikki: ajatus samoaa pitkin ja poikin luomakuntaa muinaisaikojen jättiläisliskoista mikroskooppiseen atomiin, joka "huvikseen vaelteli vesipisaran mahtavien taivaanrantojen väliä".
"Matkakirjeitä maasta" sisältää suurimman osan Bernard DeVoton toimittamasta Twain-valikoimasta "Letters from the Earth", joka ilmestyi Amerikassa vasta v. 1962 kustantajan saatua kirjailijan tyttären suostumuksen.

Tilatkaa jo tänään osoitteella:
VAPAUS PUBLISHING COMPANY LIMITED
P.O. BOX 69, SUDBURY, ONTARIO

Joulu- ja uuden vuoden tervehdyksenne
VAPAUDEN JOULUNUMEROIHIN
jotka ilmestyvät seuraavasti: lännen numero jouluk. 15 ja Itä-Canadan numero joulukuun 17 pnä

Teillä on mainio tilaisuus Vapauden joulunumerojen palstoilla toivottaa HAUSKAA JOULUA JA ONNELLISTA UUTTA VUOTTA ystävillenne ja tuttavillenne kautta Canadan. Tavallisten tervehdysten hinnat vaihtelevat 50 sentistä dollariin.
Erikoisesti suosittelemme kehyksessä julkaistavaa **henkilökohtaista joulu- ja uuden vuoden tervehdystä,** joista asiamiehemme voi esitellä Teille useita eri malleja. Niitä on $2.00, $3.00, $4.00 ja $5.00 hintaisia.
Kaikkien tervehdysten tulee olla lehtemme konttorissa viimeistään joulukuun 5 päivään mennessä.

KERÄÄJÄN NIMI ....

PAIKKAKUNTA ....

NIMI	$	¢

LUOKITELLUT ILMOITUKSET

Kesähuvila myytävänä

HAVILAND BAY, 28 MAILIA pohjoiseen Sault Ste. Mariesta; rakennettu v. 1963, sisältäen saunan pukuhuoneineen, tontti 100'x166', pyydetään $3,500. Lähemmin: L. G. Rodger Realtor, 127 Bruce St., Sault St. Marie, Ont., puh. 243-2053, iltasin 256-8145. (26-29-1)

VUOKRATTAVANA LONG LAKELLA

KOLME LÄMMITETTYÄ HUONETTA. Vapaa sauna. Lähemmin: puhelin 673-0948. (22-2426)

Universal Electric Co.
KYÖSTI JOKINEN, omistaja
Kaikkea alaan kuuluvaa työtä
SÄHKÖSAUNANKIUKAITA
Puh. 675-2724 Sudbury

Putkitus- ja lämmitys-
EXPERTIT
• ÖLJYPOLTTIMOITA •
Kustannusarviot vapaasti!
Morrison Plumbing & Heating (Sudbury) Ltd.
PUHELIN 674-0797
164 Elgin St. S., Sudbury

KAUNIITA KUKKIA
KUKKAKIMPPUJA
KUKKALAITTEITA
kukkakalenterinne
Poiketkaa hakemassa
LOUGHEED
FLOWER SERVICE
Puhelin 673-9595
79 Durham St. S. Larch kat. kulm.
60 Eyre St., Sprucen kulmassa
SUDBURY

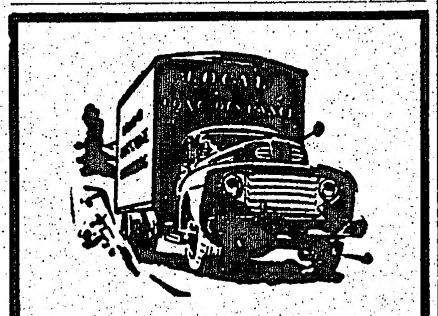
Delongchamp CARTAGE CO. LTD.
20 Lorne St. Puh. 675-5611
LYHYEN JA PITKÄN MATKAN RAHTIAJOA . . . TALOUSTARPEITA PAKATAAN — MUUTETAAN — SÄILYTETÄÄN — LÄHETETÄÄN
NYKYAIKAINEN VARASTOHUONE

KANNATTAKAA LIIKKEITÄ, JOTKA ILMOITTAVAT VAPAUDESSA!

SUDBURY JA YMPÄRISTÖ

MUISTILISTA

"Unkarin mustalaiset"-näytelmän uusintaesitys on Finnish-haalilla sunnuntaina, syyskuun 27 päivänä, alkaen kello 4 iltapäivällä.

Wanupin haalilla on railakkaat tanssit lauantaina, syyskuun 26 päivänä, alkaen kello 9 illalla. Soitosta huolehtii Hako-Ojan yhtye.

Vapaus-kustannusyhtiön johtokunnan kokous maanantaina syyskuun 28 pnä klo 7.30 illalla liikkeen konttorissa.

TUL:n naisvoimistelijain vierailua järjestävän komitean kokous on Finnish-haalilla syyskuun 29 päivänä kello 8 illalla.

Finnish haalilla on keskustelukokous keskiviikkona, syyskuun 30 päivänä, alkaen kello 7.30 illalla. Tilaisuuteen toivotaan runsasta osanottoa.

Työn Puiston mainio sauna on yleisön palveluksessa keskiviikkoisin, lauantaisin ja sunnuntaisin kello 1—11 ip.

Alerts-Visan päivälliskomitean kokous on Finnish-haalilla torstaina, lokakuun 1 päivänä kello 8 illalla.

Alerts-Visan laatikkopäivälliset ovat Wanupin haalilla lokakuun 4 päivänä alkaen kello 12 päivällä.

Viimeinen kutsu

Unkarin mustalaisista
tahdon vielä mainita,
että haalissa neljältä
ei esiintymistä peljätä.

Joka tilaisuutta ei käytä
ja haalilla itseään näytä,
ei tiedä mitä saikaan
näyttelijät siellä aikaan.

On puvut siellä somat
hyvät lauluvoimat omat,
kun piano ja viulu soittaa
on vaikea taidossa voittaa.

Siinä on kansaa ja väkee,
haalilla kaiken itse näkee.
Tervetuloa haalille
antamaan hetki taiteelle

Kuiskaaja.

HYVÄ KIUAS-SAUNA
TYÖN PUISTOSSA
Auki keskiv., lauant. ja sunnunt. Kello 1 ip.—11 illalla
1742 PARIS ST. SUDBURY

FRANK R. BLOCK, R.O.
OPTOMETRISTI
Puh. konttori 674-4014
kotiin 673-0705
65 ELM STREET EAST
SUDBURY, ONT.
VASTAANOTTO ESPANOLASSA
Keskiv. iltap. ja torst. aamup.

SURUN AIKANA

Henkilökuntamme jäsenet ovat parempia kuin vain työläisiä

Meidän henkilökuntamme koostuu tehokkaista, ymmärtäväisistä ihmisistä, joilla on naapureina yhdyskunnassanne rehellinen pyrkimys siihen, että tämä vaikea hetki tulisi Teille mahdollisimman helpoksi.

Palvellut yhdyskuntaamme 40 vuotta

JACKSON & BARNARD
HAUTAUSTOIMISTO
Hienoin palvelu ei maksa sen enempää
233 LARCH STREET SUDBURY

KYSYKÄÄ 'PAKETOIDUISTA' VAKUUTUKSISTA
säästätte vakuutusmaksuissa
LAINE AGENCIES
VAKUUTUS- JA KIINTEISTÖTOIMISTO
OLIVER R. LAINE Kotiin 674-4167 — PENTTI PENTTILÄ Kotiin 675-2941
Konttori 675-6427
125 Durham St. S. yläkerta Sudbury, Ontario

KVP LAAJENTAA TEHDASTAAN $20,000,000 ESPANOLASSA

Espanola. — KVP-yhtiön paperitehtaan noin $20,000,000 hintaisten laajennustöiden perusteella saadaan täällä saatavan yli 200 uutta työpaikkaa.

Tämän tiedon KVP-yhtiön täkäläisistä laajennussuunnitelmista antoi Ontarion pääministeri John Robarts. Asiasta on neuvoteltu useita kuukausia Ontarion maakuntahallituksen ja tämän suuren yhdysvaltalaisen yhtiön alaliikkeen kesken.

Ilmoittaessaan asiasta mr. Robarts sanoi, että yhtiön "tehtaan laajentaminen tulee auttamaan suuresti Sudburyn—Sault Ste. Marien ja sen alueen taloustilannetta, ja että se on uusi askel luonnonresurssiemme teollisuuskäytön hyväksi."

Yhtiön varapresidentti Don Best Espanolasta sanoi, että "me olemme odottaneet tätä jo kauan aikaa. Se on suuri askel eteenpäin tällä alueella ja se antaa suuren sysäyksen tämän alueen talouselämään.

"Laajennustyöt aloitetaan heti ja ne kestävät noin kaksi vuotta", selitti mr. Best. "Ne valmistuu tammikuun 1. päivään mennessä 1967."

Keskustelukokous ensi keskiviikkona

Ensi keskiviikkona on Finnish haalilla mielenkiintoinen keskustelukokous, jossa käsitellään uutena kysymyksenä lähentymistä. Alustuksen kokoukselle tekee Vapauden toimittaja W. Eklund.

Näissä keskustelukokouksissa on aina käytetty erikoisen kiinnostavia puheenvuoroja ja niissä on jokaisella oikeus lausua julki oma kantansa asiasta. Keskustelun välillä juodaan hyvää kahvia, jota emännät ovat luvanneet keittää.

Tervetuloa.

Tänä lauantaina Wanupiin tansseihin

Tänä lauantaina on taas järjestetty Wanupin suomalaiselle haalille oikein railakkaat ja mukaansa tempaavat tanssit. Hako-Ojan poikien yhtyeen pelit alkavat soida tasan kello 9 illalla ja voimme taata, että musiikki sopii jokaisen jalalle sanovat järjestäjät.

Ravintolasta tarjoillaan hyvää kahvia ja virvokejuomia. Tervetuloa tanssimaan.

Laatikkopäivällisillä Wanupiin lokak. 4 pnä

Sunnuntaina, lokakuun 4 päivänä kello 12 päivällä alkaa Wanupin haalilla ruokailu. Tällöin järjestää Alerts-Visa mainiot laatikkopäivälliset, joiden yhteydessä pelataan myös seurapelejä.

Alerts-Visa turvautuu jälleen kansalaisten avokätisyyteen pyytämällä heiltä laatikkolahjoituksia. Niistä voi tiedoittaa Laila Tammelle

Päivällisille toivotaan runsasta osanottoa. Tervetuloa.

Vuokrahuoneiden lämmön oltava 70 F

Mahdollisesti talojen omistajat Sudburyssa ja Garsonissa eivät sitä tiedä, että ellei toisin sovita, niin heidän täytyy varata lämmitys vuokralaisille 12 kuukautta vuodessa.

Tämä on Sudburyssa laki, joka nojautuu sivulain 56—135 pykäliin ja se on myöskin laki Garsonissa. Sivulaki määrää, että vuokralaisten huoneistojen lämpötilan pitää olla vähintään 70 astetta F.

Hiljattain sai Sudburyn alueen terveysvirasto valituksen eräältä vuokralaiselta Garsonista, että talon isäntä ei lämmittänyt taloa lainkaan.

Tästä johtuen lähetti terveysvirasto putkitöiden tarkastajansa huoneistoon, jossa tämä asetti lämpömäärän mittaajan paikoilleen. Kahdella eri muulla kerralla tehtiin sama uudestaan.

Huoneiston lämpö ei kohonnut ja omistaja joutui kunnallisen sivulain rikkomisesta oikeuteen, jossa hänet tuomittiin maksamaan $25 sakkoa.

Korkein sakko mihin voidaan tuomita tämän sivulain perusteella on $300.

Valamiehistö sanoi kaupan olevan syyttömän

Vahingonkorvausvaatimusjuttu Dominion-kauppaa vastaan kumottiin viime keskiviikkona Ontarion korkeimman oikeuden valamiehistön toimesta. Jutussa oli kantajana eräs vanhempi nainen, joka väitti, että kaupan automaattinen ovi iski hänet kumoon ja hän sai luunmurtuman lantioonsa ja ranteeseensa.

Valamiehistö totesi, että ei ollut "epätavallista vaaraa", josta syytetty kauppa Notre Dame-kadulla, olisi ollut tietoinen, tai josta sen olisi pitänyt olla tietoinen. Valamiehistö havaitsi myöskin, että mrs Jennie Ziniuk oli käyttänyt ovea "tavallisella varovaisuudella" oman turvallisuutensa vuoksi poistuessaan kaupasta.

Italialaiset juhlivat maahan tulon 100-vuotispäivää

Italialaiset järjestöt Sudburysta, Copper Cliffistä ja Conistonista kokoontuvat lähitulevaisuudessa yhteen keskustelukseen suunnitelmista 20-päiväisien juhlallisuuksien järjestämisestä italialaisen väestön maahan saapumisen satavuotismerkeissä.

Lokakuun 12 päivästä alkaen yhtyy puoli miljoonaa Canadassa asuvaa italialaista juhlimaan kansalaistensa maahansaapumisen satavuotismenoja.

Tilaisuuksia on suunniteltu pidettäväksi rannasta rantaan ja Sudburyn alue ei myöskään jää niitä vaille.

Naisen kuoleman syynä oli ehkä itsemurha

Garson. — Neelon-Garson townshipin poliisi tutkii erään 39-vuotiaan naisen kuolemaa, joka tapahtui vähän jälkeen kello 1 aamulla, viime keskiviikkona.

Poliisi sanoi, että mrs. Helen Craft sai surmansa hänen rintaansa osuneesta 303 kaliberin kiväärin luodista.

Poliisin kertoman mukaan mrs. Craft ja hänen miehensä olivat ulkona aikaisemmin tiistai-iltana, mutta mrs. Craft palasi kotiin ennen miestään.

Kun mr. Craft meni kotiin, niin hän löysi vaimonsa makaamassa makuuhuoneen lattialla luodinreikä rinnassa. Hänen vieressään oli kivääri. Mrs. Craft kuljetettiin Metron sairasautolla Sudburyn General sairaalaan, mutta hän oli kuollut perille saapuessa.

Tohtori B. F. Hazlewood on nimitetty kuolemansyyntutkijaksi. Konstaapeli Eddie Labine tutkii kuolemantapausta, jonka poliisi sanoo näyttävän itsemurhalta.

SUOMEN
viikko- ja kuukausijulkaisuja saatavana kirjakaupastamme

"APU"
Numero 14—17—18—19—20—22 24—27—32—33
Irtonumeron hinta 45c
Postitse lähetettynä 50c

"Valitut palat"
Huhti-, touko-, kesä-, heinä- ja elokuun numerot
Irtonumeron hinta 35c
Postitse 40c

Neuvostoliitto
No. 73—88—90—91
Kerran kuussa ilmestyvä kuvalehti
HINTA 25c — Postitse 35c

"SEURA"
No. 31—32—33—34
Koko perheen lehti
Irtonumeron HINTA 45c
Postitse lähetettynä 50c

"Kotiliesi"
Irtonumeron HINTA 45c
Postitse lähetettynä 50c

"Viikonloppu"
Saatavana No. 15—16—17—18 19—20—21—22—23—24—25—26 27—28—29—30—31—32
Irtonumeron hinta 35c
Postitse lähetettynä 40c

"Hopeapeili"
Saatavana No. 8
Irtonumeron hinta 60c
Postitse lähetettynä 65c

"Kotiposti"
No. 16
Irtonumeron hinta 45c
Postitse lähetettynä 50c

"Me naiset"
Saatavana No. 19—20—21—22 23—24—25—26—27—28—29 31—32—33—34
Irtonumeron hinta 40c
Postitse lähetettynä 45c

"Suomen Kuvalehti"
No. 32—33—34
Irtonumeron HINTA 45c
Postitse lähetettynä 50c

Seuratkaa ilmoitustamme, sillä joka viikko saapuu uusia irtonumeroita yllämainituista viikkojulkaisuista. Lähettäkää irtonumerotilauksenne osoitteella:

Vapaus Publishing Company Limited
100 Elm St. West, Sudbury Ontario
P.O. Box 69

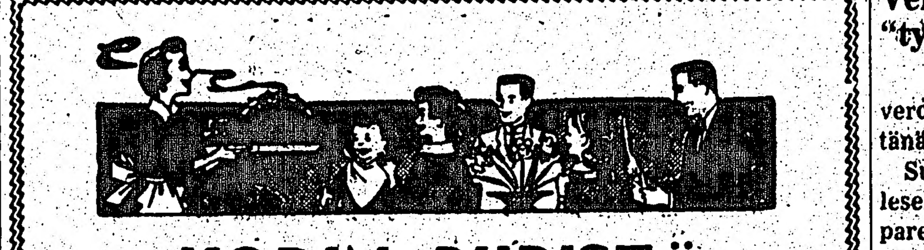

KODIN PIIRISTÄ

TOIMITTANUT EEVA

Pohje- ja nilkkapituus miesten sukissa

Miesten pukeutumisessa yleensä, ja erityisesti mitä sukkiin tulee, muodin muutokset ovat verkkaisia.

Syyssukat ovat hillittyjä. Monen sukkatehtaan kokoelmissa on yksiväristen sukkien osuus huomattavasti kasvanut. Niissä saadaan vaihtelua neulosraitojen, hyvin usein myös hillityn meleerauksen avulla. Nekin sukat, jotka ovat kaksi- tai kolmivärikuvioisia, ovat useimmiten pelkistetyn yksinkertaisesti koristeltuja. On esimerkiksi käytetty väriplateerausta jossa sukan päällipuoli on toista väriä kuin sisäpuoli. Viimeksi mainitun sukan väri tulee tällöin esiin vasta sukan ollessa jalkaan pingotettuna.

Monissa sukissa kuvio keskittyy vain nilkkaan tai sivulle. Kauttaaltaan kuviollisissa miesten sukissa tavataan raitoja, kalanruoto- ja erilaisia piste-, täplä- ja ruutukuviointeja. Enemmän kuin ennen nähdään poikkiraitoja, jossa yleensäkin liikutaan hieman rohkeammalla linjalla.

Vaikka miesten sukkien syksyinen väriskaala on monen tehtaan kohdalla entisestään laajentunut, näyttää siltä, että mieltymys harmaaseen säilyy sitkeänä.

Punaisen sävyt ovat saaneet yllättävän merkittävän sijan, sävyt vaihtelevat viini- ja tummanpunaisesta aivan kirkkaaseenkin. Ruskea, vihreä ja sininen kuuluvat myös pääväreihin, suosikkijärjestys vain eri tehtaiden kohdalla hieman vaihtelee.

Polveen ulottuva sukka näyttää valtaavan yhä enemmän alaa syys/talvikautena. Tämä on selitettävissä lähinnä pohjepituisten alushousujen kasvavasta suosiosta ja myös siitä, etteivät pukukankaat ole kovin paksua painoluokkaa. Pohje-, jenkki- ja nilkkapituus ovat muut miesten sukkapituudet.

Oman erityisen ryhmän polvipituisten sukkien joukossa muodostavat paksut villaiset hiihtosukat, joiden kuviointi on entistä rohkeampaa samoin kuin värierotkin. Varsinkin hiihtosukissa mutta yhä useamman tehtaan kohdalla muissakin sukissa on ruvettu käyttämään sukan pohjassa ihoa vasten lämmintä villaista froteepintaa. Suosituin sukkamateriaali syyskautena lienee villakreppi. Ns. plateeratuissa sukissa villa useimmiten on ihoa vasten ja kreppinailon vahvistamassa pintaa kulutukselta.

Kukkasipulien hyötäminen

Hyasintin sipulien hyötäminen kukkalaseissa tai multaa sisältävissä ruukuissa on ollut suosittua jo vuosia. Monille se onnistuu, mutta jotkut taas eivät suuresta huolellisuudesta ja toistuvista yrityksistä huolimatta koskaan saa sipuleita kehittymään toivomuksensa mukaisesti ja ovat siitä syystä kokonaan luopuneet yrittämästä.

Mutta on olemassa muitakin kauniita sipulikasveja, joiden hyötäminen on erikoisen helppoa, esim. tulppaanisipuleiden hyötäminen ei myöskään ole vaikeata. Yksinkertaiset, aikaiset lajit ovat parhaiten sopivia. Sipulit pannaan kukkaruukkuihin tai maljoihin tavalliseen hyvään puutarhamultaan, johon on lisätty vähän soraa tai hiekka, ja ruukun pohjalle pannaan kerros ruukunpalasia. Ruukku sijoitetaan viileään (pakkaselta suojattuun) ja pimeään paikkaan, kunnes juuret ovat hyvin esillä ja kukannuput näkyvissä. Vasta sitten ruukku siirretään sisään huoneeseen.

Tulppaanien hyötämisessä on tärkeätä, että multa koko kasvukautena pidetään kosteana ja kastelu suoritetaan huoneenlämpöisellä vedellä. Jos multa pääsee kuivumaan vain kerrankin, voi kukkiminen epäonnistua. Tulppaanin sipuleiden hyötäminen käy hitaasti, voi kestää 3—4 kuukautta, ennen kuin saavutetaan täysi kukinta. Sen, joka haluaa saada iloa sipuleiden hyötämisestä, on ennen kaikkea opittava tärkein sääntö: kärsivällisyyttä, sillä sitä siinä tarvitaan.

* * *

Puikot heilumaan syysilloiksi

Viime syksynä muotiin tulleet käsityölangat alkavat jo olla tuttuja käsityönharrastajille, ja alkavan syksyn kynnyksellä ne jälleen esittäytyvät entistäkin kauniimpina. Tarjolla on sekä tavallisia kulutus- ja käyttövärien ja laatujen ohella monia useita Pariisin sanelemia muotivärejä: ruskeaa neekerin ja kahvin ruskeista punertavaan kupariin ja kellertävään leijonan sävyyn, syvää kuusenvihreää ja pehmeää oliivin väriä, iloista karpalon- ja puolukanpunaista, petroolin ja indigon sinistä sekä erilaisia turkoosin vivahteita.

Puikoilla neulotut tai koukulla virkatut puvut ovat tunnetusti helppohoitoisia, rypistymättömiä ja kauniita. Kannattaa syysiltojen pimetessä panna puikot ja koukut heilumaan.

Willi Stoph nimitetty I-S. pääministeriksi

Berliini. — Saksan Demokraattisen tasvaallan parlamentti nimitti torstaina, maanantaina kuolleen Otto Grotewolin seuraajaksi. Itä-Saksan pääministeriksi Willi Stophin. 50-vuotias Stoph on toiminut vt. pääministerinä vuodesta 1960 alkaen, jolloin Grotewohl sairastui vakavasti.

Samalla kertaa Saksan Demokraattisen Tasavallan parlamentti ratifioi suurella mielihyvällä Itä-Saksan ja Neuvostoliiton välillä allekirjoitetun ystävyyssopimuksen, missä julistetaan, että Saksan Demokraattisen Tasavallan rajat ovat koskemattomat, ja että Neuvostoliitto tulee puolustamaan niitä, jos Saksan Demokraattista tasavaltaa vastaan hyökätään.

Tässä, viime kesäkuussa Moskovassa allekirjoitetussa ystävyyssopimuksessa määritellään myös, että molemmat osapuolet, siis Neuvostoliitto ja Saksan Demokraattinen Tasavalta, tulevat pitämään Länsi-Berliinin itsenäisenä poliittisena yksikkönä.

Pääministeriksi nyt nimitetty Stoph sanoi kuitenkin ensimmäisessä puheessaan nimityksen jälkeen Saksan Demokraattisen Tasavallan ottavan huomioon, että "Länsi-Berliini on vielä läntisten imperialistimaiden miehittämä, ja että nämä länsimaat pitävät edelleen kiinni miehitysmaa-oikeudestaan, joiden mukaan länsimailla on korkein hallintavalta Länsi-Berliinissä.

Pääministeri Stoph sanoi myös, että Saksan yhdistämisasia on monimutkainen kysymys, ja että se voi tapahtua ainoastaan molempien Saksojen välittömien neuvottelujen perusteella ja puitteissa.

Uusi pääministeri on ammatiltaan muurari. Hän palveli Saksan armeijassa vuosina 1935—37 ja sitten sodan aikana, mutta julkaistujen henkilötietojen mukaan hän osallistui asevoimissa palvellessaankin natsivastaiseen maanalaisen toimintaan.

Sairashuoltokomitea kiittää lahjasta

Martta Aho, Sudburysta on lahjoittanut nikkelialueella asuvien kansalaistemme sairashuoltotyön avustamiseksi $1.00. CSJ:n Sudburyn osaston sairashuoltokomitea esittää sulimmat kiitoksensa lahjoituksesta.

Lodge propagoi sotahenkeä täällä

(Jatkoa sivulta 1)

miseksi. (Ranska, Britannia ja eräät muut maat ovat ehdottaneet, että Genevessä 1954 pidetty 14. vallan konferenssi kutsuttaisiin uudelleen koolle, että voitaisiin Etelä-Vietnamin likainen sota lopettaa mainitun maan itsemääräämisoikeuden ja puolueettomuusohjelman pohjalla. Tätä ehdotusta tarkoitti mr. Lodge vaikka hän ei sitä suoraan sanonutkaan.)

Canadan on 1954 pidetyn Geneven konferenssin muodostaman valvontakomission yksi jäsenmaa. Toiset jäsenmaat ovat Puola ja Intia. Neuvostoliitto ja Britannia toimivat mainitun konferenssin puheenjohtajamaina.

TILATKAA VAPAUS

OTTO SALON MUISTOLLE

Kuoli syyskuun 29 pnä 1962.

Hiljaa vaihtuu yöt ja päivät,
elon ilta kun lähenee.
Hiljaa kaipaus ja suru
säveleitään soittelee.

Vaimosi OLGA.

Verojen keräys "tyydyttävä"

Kaupungin asukkaat maksavat verojeen "tyydyttävällä" vauhdilla tänä vuonna.

Sudburyn veronkerääjä Gino Pollesel sanoi, että tilanne on vähän parempi kuin vuonna 1963.

$8,000,000 verosummasta, joka kerätään tänä vuonna, on jo kerätty $7,000,000 eli 86,6 prosenttia. Samalla ajalla viime vuonna oli veroista peritty 86 prosenttia.

— St. Helenan saaren pinta-ala on 122 neliökilometriä. Napoleon oli saarella vankina vuodesta 1815 vuoteen 1821, jolloin hän kuoli.

KATSOMAAN! KATSOMAAN!

Uusia 1965
RAMBLER
AUTOJA
NÄYTTEELLÄ
Maanantaina syyskuun 28 pnä

Näette historiamme kauneimman auton!
Auto jossa on enemmän arvoa tuotteessa ja hinnassa!

Parhain RAMBLER mikä on koskaan rakennettu!

Empire Motors
Puhelin 674-7535
695 Kingsway Sudbury

Englanninkielen oppi- ja sanakirjoja

Englantilais-suomalainen SANAKIRJA
Toimittanut GEORGE HALONEN
453 SIVUA — HINTA SID. $3.50
Käytännöllinen ja eniten käytetty sanakirja Canadan ja Amerikan suomalaisten keskuudessa.

Suomalais-englantilainen SANAKIRJA
Toimittanut AINO WUOLLE
526 SIVUA — HINTA SID. $3.50

Englanninkielen ALKEISKIRJA ja LUKEMISTO
Toimittanut Y. M. BIESE
418 SIVUA — HINTA SID. $2.75

Englanninkielen alkeiden HARJOITUSKIRJA
Liittyy "Englanninkielen alkeiskirjaan ja lukemistoon"
Toimittanut Y. M. BIESE
145 SIVUA — HINTA NID. $1.00

OPI ENGLANTIA II OSA
Toimittanut Y. M. BIESE
HINTA SID. $1.00

Tilatkaa osoitteella:
VAPAUS PUBLISHING COMPANY LIMITED
P. O. BOX 69 SUDBURY, ONTARIO

Kuuluisan canadalaisen kirjailijan
MAZO DE LA ROCHEN
JALNA-sarjan ROMAANIT
saatavana nyt täydellisenä, kaikkiaan 16 osaa

Mazo de la Roche on saattanut elämäntyönsä päätökseen. Hän kuoli 82-vuotiaana 1961 Torontossa. Neljän vuosikymmenen aikana hän kirjoitti Jalna-romaanejaan. Tämä maailmankuulu sukuromaanisarja on saavuttanut Suomessakin vaitavan suosion — Jalna-teosten yhteinen painosmäärä kohoaa jo yli 570,000 kappaleeseen. Sarjaan kuuluu kuusitoista romaania, joista jokaisen voi lukea erikseen — mutta LUETTUANNE YHDEN HALUATTE LUKEA NE KAIKKI.

Tämä sukuromaanisarja käsittää kaikkiaan 6,555 sivua.

Jalnan synty — 401 sivua
Jalnan aamu — 327 sivua
Jalnan kotiopettajatar — 376 siv.
Jalnan nuori Renny — 337 sivua
Jalnan kevät — 358 sivua
Jalnan veljekset — 338 sivua
Jalna — 381 sivua
Jalnan perhe — 483 sivua
Jlanan perintö — 511 sivua
Jalnan isäntä — 421 sivua
Jalnan kukoistus — 428 sivua
Näkemiin Jalna — 463 sivua
Jalnan miehet palaavat — 506 s.
Rennyn tytär — 451 sivua
Kosijoita Jalnassa — 398 sivua
Juhlat Jalnassa — 376 sivua

TEOKSEN HINTA:
Kaikki 16 osaa yhteensä $39.85

Vapaus Publishing Company Ltd.
P.O. Box 69, Sudbury, Ontario